

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XV.

V Ljubljani, avgusta 1898.

8. zvezek.

Deseta nedelja po binkoštih.

I. Tri vrste spokornikov.

Povem vam: Ta je šel opravičen na svoj dom, uni pa ne. Luk. 18, 14.

Pred tednom nam je kazal sv. evangelij Jezusa v Jeruzalemskem templu kot očitnega sodnika s povescmom vrvij v roki, oznanujočega razdejanje Jeruzalemskega mesta in strašno nesrečo in propad svojega ljudstva. Danes pa nam kaže sv. evangelij Jezusa kot strogega sodnika, ki ve za najskrivnejše in najtajnejše misli in želje človekove in jih obsojuje. To nam kaže nad prevzetnim farizejem in ponižnim cestninarjem, in pravi: *Ta je šel opravičen na svoj dom, uni pa ne.* Enega je pravičnost Božja zavrgla, drugega je njegova usmiljenost pomilostila. Dva spokornika imamo torej pred seboj, ki sta drug drugemu nasprotna. — Tudi mi, ljubi moji! smo, kadar pridemo v hišo Božjo, spokorniki. — Mi vsi kličemo: Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemplješ, zanesi nam, o Gospod! usliši nas, o Gospod! usmili se nas, o Gospod! in ravno to storimo, kolikorkrat se pri spovedi obtožujemo svojih grehov. A kakor različna je naša spokornost, tako različna je sodba Božja. In prav za prav se nahajajo na svetu trojni spokorniki. Zato nas tudi sv. vera uči, da je človek po smrti pri posebni sodbi obsojen ali v nebesa, ali v očiščevanje vic ali pa v pekel. Te tri vrste spokornikov hočemo torej danes nekoliko na dalje premišljevat.

Leta 1862 svetnikom prišteti Benedikt Jožef Labré, ki je po cele ure dolgo v Rimu pred sv. Rešnjim Telesom klečal kakor okamnel kip, imel je nekdanj to le čudežno prikazen. Videl je tri vrste spokornikov, in sicer v podobi procesij. V prvi procesiji so bili tisti, kateri so se je udeleževali, zelo lepo v belih oblačilih, in svetli, kakor demant; a teh je bilo malo število. Sedaj je prišla druga procesija. Ta je bila dokaj večja, a žalostna. Spremljevalci te procesije so bili v rudečih oblačilih, in na obrazih se jim je videlo upanje, pa tudi bolečina in kesanje ob enem. Na to je videl služabnik Božji še tretjo procesijo, katere se je pa silno prestrašila njegova duša. Vsi spremljevalci so bili v črnih oblačilih, na obličjih se jim je videl strah, groza in trepet, in peklenške pošasti so jih spremljevale. Zveličani Labré ni vedel, kaj vse to pomenja. Duh Božji pa ga podučil tako-le: Prva procesija v snežnobelih, svetlih oblačilih pomenja tiste spokornike, ki so s svojim resničnim spreobrnjenjem pri Bogu dosegli odpuščenje vseh svojih grehov in z odpustki sv. cerkve dosegli tudi odpuščenje vseh časnih kaznij, ki gredo po smrti naravnost v sveta nebesa. Druga večja procesija v rudečih oblačilih pomenja tiste spokornike, ki po vredni spovedi in sv. obhajilu prejmejo sicer odpuščenje svojih grehov, a zanje na tem svetu niso opravili zadostilne pokore. Ti morajo še po smrti Božji pravici v očiščevanju vic zadostovati. Tretja procesija v črnih oblačilih pa so tisti, kateri ali sv. zakramentov ne prejema, ali jih prejema ne vredno in božjeropno brez pravega kesanja in trdnega sklepa poboljšanja, in ti gredo v večni ogenj. K jedni teh treh procesij spodamo tudi mi vsi, ali k prvi, ali k drugi, ali k tretji. Zato si jih vse tri nekoliko oglejmo.

1. Prva lepa procesija so tiste srečne duše, katere že na tem svetu z resnično in zadostno pokoro Bogu zadoste za vse svoje grehe in po smrti gredo v nebesa. Da je število tacihi spokornih duš le majhno, pove nam Jezus Kristus sam, ko pravi: *Ozka so vrata in tesna je pot, ki pelje v življenje in kako malo jih po njej hodi!* K tej procesiji se šteje sv. kralj David, ki je za pregrehi prešeštva in umora pretrpel kazni Božje s ponižnim in spokornim srcem. Med te spada sv. apostol Peter, ki je za svoje trikratno zatajenje svojega nebeškega mojstra ves čas svojega življenja bridko jokal. K tem se šteje cestinar v današnjem sv. evangeliju, katerega je Bog opravičil zaradi priznanja njegove nevednosti. K tem se šteje sv. Marija Magdalena, grešnica Tajda, Marija Egiptovska in tisti sv. spokorniki in spokornice, ki so s svojimi solzami in po-

korili za svoje grehe zadostili. K tej nebeški procesiji pa še sedaj spadajo vsi tisti, ki se poklanjajo pod udarce roke Božje, ki vse svoje skrbi, svoja dela, svoje uboštvo, svojo bolehavost, zapuščenost, vse obrekovanje in preganjanje, ob kratkem, vse križe in trpljenja s skesanim in spokornim srcem prenašajo ter s sv. Avguštinom slehrni dan prosijo: *Gospod! tukaj reži, tukaj žgi, tukaj tepi; le v večnosti mi prizanesi.* Taka spokorna, ponižna, v voljo Božjo popolnoma udana duša, kedar se loči iz tega sveta, se prikaže pod sodbo enaka Božjemu angelu, po sv. zakramentih in odpustkih popolnoma spravljena z Bogom in dozorela za sv. nebesa. Da, toliko je usmiljenje Božje, da celo največji grešnik more po smrti v enem trenutku zveličan biti in svetnik postati, ako iz zgolj ljubezni do Boga svoje grehe pristrčno obžaluje in je pripravljen za Boga kri in življenje dati, kakor imamo vzgled nad desnim razbojnikom, kateremu je zategadelj Kristus sam rekel: *Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raju.* — Taka pokora torej pelje brez ovinkov v sveta nebesa.

2. Druga procesija, katero je služabnik Božji Jožef Labré videl, bila je dokaj večja od prve in drugačna. Njeni spremljevalci so bili v rudečih oblačilih, in na obličju jim je bilo videti upanje, pa tudi bolečina in kesanje ob enem. Pod to podobo so mu bile predstavljene tiste duše, ki se sicer v stanu posvečujoče milosti Božje iz tega sveta ločijo, a za svoje grehe niso pretrpele zasluženih kaznij na tem svetu. Zato jih morajo prestajati v trpljenju in očiščevanju vic. Bog nam je namreč le toliko razodel, da je v odpuščenje grehov treba prinašati vreden sad pokore, nikjer pa nam ni razodel, kedaj je ta sad pokore vreden za odpuščenje grehov. Res je, da po vredni spovedi, po spreobrnjenju in poboljšanju življenja stopimo v stan posvečujoče milosti Božje in postanemo otroci Božji, toda otroci Božji, ki še kaznij za storjene grehe nismo dostali. Dokler pa te kazni ne dostojimo, smo še zmiraj le na pol spokorniki, in o tacih pravi sv. apostol Pavel, da bodo sicer zveličanje dosegli, a ne drugače, kakor po ognju, kajti nič nečistega, pravi sv. pismo, ne more priti v nebeško kraljestvo. To so dobro spoznali svetniki Božji, in to spoznanje pravičnosti Božje je bilo, ki je sv. Alojziju, sv. Marijani iz Kvita bič v roke podalo, da sta se pokorila; to spoznanje pravičnosti Božje je bilo, ki je sv. Frančiški Rimski, sv. Ivani Šantalski ali cesarici Amaliji misel navdihnilo, da so po smrti svojih soprogov kot mlade vdove vsem posvetnim nečimurnostim in ve-

selju slovo dale in na svetu živele, kakor bi sveta ne poznale, živele zgolj za Boga v molitvah, v postu, v zatajevanju vseh mesenih počutkov, živele v vedni pokori in rasovniku in sedaj v nebesih s sv. Petrom Alkantarskim pripoznavajo rekoč: *O srečna pokora, ki mi je v nebesih zaslužila toliko veselje, toliko čast!* — Druga procesija torej, katero je sv. Jožef Labré videl v prikazni, spominjaj vse spokornike in spokornice na neprestano pokorjenje in zadoščenje za grehe preteklega življenja, da ubežimo po smrti ognju in trpljenju v vicah!

3. Tretja procesija, ki jo je videl sv. Jožef Labré v črnih oblačilih, pomenja tretjo vrsto spokornikov, katere moremo imenovati: *spokorniki na videz*. Strah in trepet jim je na obrazu in obdani so od peklenskih duhov. Velika je ta procesija, ker Kristus sam pravi: *Široka so vrata in prostorna je pot, ki pelja v pogubljenje, in kako veliko jih je, ki po njej hodijo!* Po tej poti se v pogubljenje drvé vsi tisti, ki odkladajo spreobrnjenje in poboljšanje od spovedi do spovedi, nevredne spovedi opravljajo in božjeropno sv. obhajilo prejemajo, bližnjih priložnosti v greh nočejo opustiti, svojemu grlu in trebuhu, svojemu poželenju nočejo nič odreči, z bližnjim se nočejo spraviti, ptujega imetja in storjene škode ne poravnati, pregrešnih zavez ne raztrgati itd. Vsi ti in enaki spokorniki na videz sebe in Božje namestnike slepijo ter se v veliki procesiji pomikajo proti peklenskemu breznu. Za take navidezne, nesrečne spokornike nam ne preostaja drugega, kakor da zanje molimo sleharni dan k Bogu in k Mariji kot pribežališču grešnikov. Usmili se jih ti, o preljuba mati! tvoji otroci smo vsi, o sprosi nam vseh duha prave pokore, vleci nas vse k sebi v nebesa v nebeško veselje! Amen.

M. Torkar.

2. Zakaj smo dolžni moliti?

Dva človeka sta šla v tempelj molit: eden farizej, in eden cestinar. . . . Ta je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne. Luk. 18, 10, 13.

Neka nejevolja nas obide, ko slišimo v današnjem evangeliju molitev napuhnjenega farizeja. Tako jo popisuje evangelij: *Farizej je stal, in je sam pri sebi to molil: Bog zahvalim te, da nisem, kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali tudi kakor ta cestinar. Postim se dvakrat v tednu, dajem desetino od vsega,*

kar imam. Jaz pravim, neka nejevolja nas obide, ko slišimo tako prevzetne besede, ki naj bi bile molitev. — Jezimo se nad farizejem, da je molil tako prevzetno, pa ne pomislimo, da tudi sami večkrat tako prevzetno mislimo in molimo. — Tudi Bogu ne dopade taka molitev, in ravno zategadelj je Jezus povedal prilikoma o napuhnjenem farizeju in ponižnem cestnarjarju, da bi nas svaril pred napuhom, in učil ponižnosti posebno v molitvi. Zato je pristavil besede: *Ta (cestnar) je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne.* — Sv. Krizostom nam to priliki razlaga z drugo priliki tako-le: Dva naprežena voza se skušata, kateri bo prej pritekkel do cilja. V eni voz je vprežena pravičnost, na vozu pa sedi prevzetnost, to je farizej: v drugi voz je vprežena pregrešnost, na vozu pa je ponižnost, to je cestnar. Kateri teh vozov je dosegel svoj cilj? Jezus uči, da drugi, zakaj cestnar je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne. Dozdevna pravičnost, ki jo vodi napuh, bode zaostala, ponižnost jo bo vselej prehitela.

Pri cestnarjarju in farizeju pa je bilo vsaj to dobro, da sta oba spoznala za potrebno, za svojo dolžnost, iti v tempelj moliti. Koliko jih je pa, ki te dolžnosti več ne spoznajo in pravijo: Zakaj bi molil? Ali ti niso še bolj prevzetni kot je bil prevzetni farizej? — Naj jim odgovori sam Jezus, ki pravi: *Treba je vselej moliti in ne jenjati.* (Luk. 18, 1.) Ravno to resnico hočemo danes premissljevati: *Zakaj smo dolžni moliti?*

Nekateri ljudje mislijo, da jim ni treba moliti. Zlasti marsikater mlad človek, dokler je v svoji moči in zdrav, ne mara za molitev. Bogatin, dokler je v sreči, misli, da molitve ne potrebuje. Učenjak, umetnik, dokler ga ljudje častijo in hvalijo, bo težko klanjal svoja kolena pred Bogom. Mornar, dokler hodi po varni zemlji, ali se vozi po mirnem morju, težko svoje roke sklepa k molitvi. Naj se pa mornarju morje razburi, ali unega sreča popusti, ali tretjega začno ljudje zaničevati, ali četrtega bolezen napade, takrat se bo spominjal Boga in molitve, zakaj stara resnica veli: Sila uči moliti. Pa ni prav, da človeka še le sila primora roke sklepati in k Bogu moliti, mi smo dolžni vsak dan moliti in ne jenjati.

1. Da Boga po dolžnosti častimo in poveljujemo, ker je naš Stvarnik, ki je stvaril nas in vse iz gole milosti in dobrote; ker je naš Gospod, v čegar oblasti in moči

smo mi in vsi svetovi. Kakor je bilo treba le enega migljeja njegove vsegamogočne volje, in je stal svet, in vse, kar je na svetu, tako bi bilo zopet treba le enega migljeja njegove volje, in sveta in kolikor je stvari na njem, ne bi bilo več. Kadar se nebo in zemlja treseta v močnem gromu, kadar ognjene strele oblake prekrižavajo, kadar se v črni noči vlija grozna ploha, kadar se v silnem potresu ziblje zemlja in podirajo hiše, kadar strašni viharji premetujejo velikanske barke, kakor slabo orehovo luščino, takrat človek čuti, da nič ne zamore proti božji vsegamogočnosti, takrat človek čuti in spozna, da je še en gospod nad njim, čegar volja je vsegamogočna. In ta Gospod ni svojeveljen in krut ali neusmiljen gospod, on je naš dobri, usmiljeni Oče, ki za nas in za vse svoje stvari po očetovo skrbi. Glejte, tega Boga, Gospoda in Očeta je treba spoznati in častiti, in to storimo z molitvijo. Ako so Judje v stari zavezi vsako leto po trikrat hodili v Jeruzalem na praznike, da bi Boga počastili, ako Turek vsak dan po petkrat razgrne svojo preprogo na tla in proti jutru obrnen opravlja svojo molitev, ako Perzijanec zjutraj proti solnčnemu vzhodu obrnen čaka, da se solnce prikaže na nebu, in je moli, ker on drugega Boga ne pozna, ako divji Indijanec celo svoje sovražnike ubije in jih svojemu maliku na čast zažiga za to, ker pravega Boga še ne pozna, koliko več je kristjan dolžan svojega pravega Boga počastiti, ki ga je v svoji milosti poklical k pravi veri. O moj kristjan! velika pregrešnost in nehvaležnost je, če ti nočeš moliti in svojega Boga počastiti, če se ga nočeš spominjati ne zjutraj, ne pri delu, ne zvečer: če misliš, da nimaš časa za molitev, če ti je vse drugo, če so ti otroci, tvoja polja, tvoji travniki, tvoja živina, tvoje delo, bolj pri srcu, kakor tvoj Bog in Gospod. Prav je, da za vse to skrbimo, pa Boga, svojega Gospoda, Stvarnika in Očeta tudi ne pozabimo. Dajmo tudi Bogu, kar Bogu gre, častimo, poveljučujmo ga vsaki dan v pobožni molitvi.

2. Dolžni smo moliti, da se Bogu zahvaljujemo za prejete darove in dobrote. Vse, karkoli je lepega in dobrega na svetu, je dar božji. Vse, karkoli smo in kar imamo, imamo le od Boga; zakaj sami si ga ne moremo dati, in ne zaslužiti. Božji dar je naše telo, in vsi njegovi udje in zdravje, božji dar je naša duša in vse njene zmožnosti, vsaka dobra misel, vsako veselje, vsaka mila tolažba. Božji dar je vsak dan, ki ga nam Bog da doživeti, in jed, s katero se živimo, in voda in vsaka pijača, ki jo uživamo, in obleka, katero oblačimo. Kaj hočeš človek Bogu

povrniti za vse darove, ki si jih že od Boga prejel in jih boš še prejemal? Tako je svoje dni kralj David klical: *Kaj bom povrnil Gospodu za vse, kar mi je dodelil? Kelih zveličanja bom vzel, in ime Gospodovo bom klical* t. j. Gospodu Bogu se bom zahvalil. Koliko svetejšo dolžnost imamo mi kristjani Bogu se zahvaljevati vsak dan za toliko duhovnih milosti in dobrot, ki jih po zasluženju Jezusa Kristusa prejemamo od Boga. Vsaki dan se božji Sin daruje na naših oltarjih večnemu Bogu in Očetu za nas in naše grehe, da bi nam pridobival božje milosti in darov. Zatorej hodimo kadarkoli moremo k sv. maši tudi ob delavnikih, pa tudi doma ne opuščajmo molitve.

3. Moliti smo dolžni za to, da Boga prosimo potrebnih dušnih in telesnih darov in dobrot. Če so vsi darovi le dobrote Božje, katerih mi nismo zaslužili, temveč nam jih Bog deli le po svoji neskončni milosti, smo dolžni Boga za nje prositi. To spozna siromak, ki ne tirja božjega daru, temveč ga ponižno prosi. To spoznamo mi vsi, kadar hočemo od visokih oseb kaj doseči; mi ne tirjamo, temveč prosimo. Koliko več je treba ponižati se pred Bogom in njega prositi potrebnih darov. Tako je storil David, ki je molil rekoč: *Jaz sem reven in ubožen, o Bog! pomagaj mi! moj pomočnik in odrešenik si ti, Gospod!* (Ps. 69, 6.) In Jezus je naravnost učil: *Prositate in bote prejeli. Karkoli bote prosili Očeta v mojem imenu, vse Vam do dal.* Prav lepo uči sv. Krizostom: Ali ste videli drevo o veliki suši, ki ga nobena rosa ne obrosi, in čegar korenine nimajo potrebne mokrote? Tako drevo ne more več rasti, ne sadu roditi, in mora se posušiti. Tako se godi človeški duši brez molitve: če ni že popolnoma umrla, ne more roditi sadu svetosti in popolnosti. Zatorej kristjan, ne pozabi moliti vsaki dan in Boga prositi potrebnih darov.

4. Moliti smo dolžni, da Boga prosimo odpuščanja svojih grehov. Pomislimo, kako je vseč taka molitev Bogu. Izraelci so se proti Bogu močno pregrešili, in Bog jih hoče ostro kaznovati. Mozes za nje prosi, in Bog jim prizanese. Jona oznani Ninivljanom: *Še 40 dni in Ninive se bodo pokončale. Zavoljo pokore in molitve Bog mestu prizanese. Cestninar pride v tempelj molit. On trka na svoje prsi rekoč: Bog bodi milostljiv meni grešniku, in šel je opravičen v svojo hišo.* In slednjič, ali ni nas sam Jezus učil prositi: *Odpusti nam naše dolge kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom*, v dokaz, da smo dolžni vsaki dan prositi odpuščanja grehov? Ali ne žalimo Boga vsaki dan, zdaj s svojo hudobijo, zdaj

po zanikrnosti, zdaj po nehvaležnosti? Vsaki dan smo torej dolžni prositi usmiljenega Boga, naj bi nam po svoji milosti odpustil grehe in nam zopet podelil svojo milost.

Vse to nam priča in dokazuje, da smo dolžni moliti. Kdor tedaj pravi, da ne ve, zakaj bi molil, on je bolj prevzetan, kakor farizej. On je slep in nehvaležen, on je nevreden božjih darov in milosti. Neopuščajmo molitve pa skrbimo tudi, da jo prav opravljamo. Amen. † L. F.

Enajsta nedelja po binkoštih.

I. Božja roka.

In Jezusu pripeljejo gluhega in mutastega, in ga prosijo, da naj položi roko nanj. Mark. 7, 32.

A. 1. Baltazar, babilonski kralj, je naredil za svoje prvake in velikaše veliko pojedino, kjer se je dobro jedlo in obilno pilo iz oropanih zlatih kelihov ali kupic odešenih iz jeruzalemskega svetišča — v čast mutastih malikov. Ravno tisto uro so se prikazali prsti, kakor piscoče roke, svečniku nasproti na steni kraljeve dvorane; in kralj je videl prste pišoče roke, ki mu je zapisala njegovo pogubno osodo: Merjen, — Tehtan, — Razdeljen — si. (Dan. 5, 5—27.)

2. Ta nevidna, prečudežna roka starega testamenta, katera zapisuje naše grehe požrešnosti, pijanosti, kletve ali malikovanja, se je v novem zakonu popolnoma razodela in v današnjem sv. evangeliju čudežna pokazala. *In Jezusu pripeljejo gluhega in mutastega, in ga prosijo, da naj položi roko nanj.* In ta božja roka se reveža dotakne, in bil je takoj popolnoma zdrav.

3. Človek velikokrat pozabi na božjo roko; v sreči smo predrzni, v veselju samopašni, v nadlogah pa obupni. Srečen pa, kdor se božji roki podvrže in da voditi; zato vam danes spregovorim besedico o m o g o č n i b o ž j i r o k i.

B. Kralji in cesarji so mogočni ljudje; žezlo v njihovi roki pomeni moč ali oblast črez celo deželo. — Božja roka je še mogočnejša, ona vlada:

1. V e s v e t. Učenjaki preračunajajo širokost in težo sveta ali zemlje; merijo sonce in nebesna telesa, ter nam naznanjajo

njih grozno težino in širino. Modrijani zasledujejo vetrove, in kro-tijo strelo, pa vse nepopolno ali slabo: le ena je roka, katera nosi težo sveta, meri globino morja in višino neba, zapira vetrom zračno stezo, in ovira bliska žarno pot, in to je tvoja božja roka, o Gospod! To mogočno roko je Makabejska mati oznanovala svojim otrokom, govoreča: *Prosim, dele, ozri se v nebo in na zemljo, in na vse, kar je ondi; in spoznaj, da je Bog te reči in človeka rod iz nič ustvaril . . . Ti pa, kralj, izmišljavec vsake hudo-bije zoper Hebrejce, ne boš ubežal roki božji.* (II. Mak. 7, 28, 31.)

Ta božja roka, ki vlada ves svet, in zapoveduje elementom, je skrita v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Zato sv. cerkev pri procesiji sv. Rešnjega Telesa v četrtem blagoslovu prestavlja to božjo roko, in prosi za pomoč zoper vsako nesrečo ali uimó, mo-leča: »Vsemogočni, večni Bog! ki daješ živež vsem stvarjem, ki nebo zavijaš v meglje, in oskrbiš zemlji deža, in odpiráš vrata neba, ki odpodiš sever z neba, in priženeš v svoji moči jug, ki rosiš gore na njihovih višinah in s sadom Tvojega dela nasitiš zemjo: ki si prepovedal angelu, naj ne škoduje zemlji, morju, drevesom: prizanašaj boječim, usmili se prosečih. Tebe namreč, Gospod! ponižno prosimo: naj daleč odlazi naval vetrov, nesreča burje, ropot toče, udarci strele, in zgine naj vsako zalezovanje sovražnika; sovražne grome, nevarne nalive, vetrov piš zmerno zabrani; tudi vsak vihar burje in zraka nevihto naj prežene moč Tvoje desnice.« (Rit. Lav. p. 412.) — Božja roka vlada:

2. Bolnike. — Sedanja učenost je že res zelo napredovala; nekateri zdravniki čutijo že skoro božjo moč v sebi, ko mislijo, da vsako bolezen dobro spoznajo, in popolnoma izcelijo. Pa naj dostavijo šepavemu nogo, zgibati je vendar ne more; naj vložijo slepemu oko, gledeče vendar ni. Le nevidna božja roka ozdravi bolnika. In *Jesusu pripeljejo gluhega in mutastega, in ga prosijo, da naj položi roko nanj.* In kratka besedica: efeta — odpri se! je reveža popolnoma ozdravila. (Mark. 7, 31—37). Bolan Job milo vzdihuje, in kliče prijatelje na pomoč: *Usmilite se me, usmilite, saj vi prijatelji moji! ker roka Gospodova me je zadela.* (Tob 19, 21); pa tista roka božja ga je tudi otela smrti. Prerok naznani kralju Ecekiju bližnjo smrt, da naj napravi oporoko, in poravna svojo hišo, ker umrl bo. V hudi bolezni se vije na svoji spokorni posteljci, ter prosi Boga za pomoč: božja roka ga je ozdravila. Tudi ti si bil morda bolan v mladosti, zdravniki so ti življenje menda že odrekli; že si bil spreviden za smrt; obleka

za mrliča je bila že pripravljena; mati so ti že kupili venček, oče pa priskrbeli deske in žreblje za tesno hišico: Božja roka pa te je še ozdravila. Jezus je tudi na nas položil svojo vsemogočno roko, in tako smo še zdravi danes sem prišli zahvaliti se ljubemu Bogu. Uresničile so se nad nami besede sv. apostola Jakoba, ki piše: *Je kdo bolan med vami, pošlji po mašnike cerkve, in naj molijo nad njim, in naj ga mazilijo z oljem v imenu Gospoda in verna molitev bo otela bolnika in Gospod mu bo polajšal.* (Jak. 5, 14—15.) Ljubi Jezus! položi tudi na naše bolnike doma svojo božjo roko: ozdravi nam ljubega očeta, našo milo mater, ki že dolgo trpijo, naše brate, sestre, sorodnike. — Božja roka je mogočna, ona vlada tudi še celo črez:

3. Mrliče. — Smrtna kosa vedno reže; porezala nam je ta teden očeta, včeraj pridno deklico, danes ste prinesli — ali imate doma mrliča . . . Vsa zdravila so preslaba. Božja roka pa bo tudi še vedno vživljala mrliča: — je Jairovo deklico (Mark. 5, 22); je Najmskega mladeniča (Luk. 7, 11); še celo Lazarja pokopanega (Jan. 11, 43). Oj to je mogočna roka božja — samo pomignila bo mrličem, in vsi se bomo *zbudili*, grobi se bodo odprli.

C. Španski kralj Filip II. je vzel svojega sinka na lov. Vzdigne se silni vihar, in vlije se neznana ploha. Mladi sin, že ves premočen, se obrne k očetu, ter lepo prosi, naj se posluži svoje kraljeve oblasti in mogočnosti, in naj oblakom prepove dežiti in divjati. »Ljubo dete«, mu kralj zavrne, »to ni v moji moči, črez to gospoduje mogočnejša roka in višja oblast«; in s prstom pokaže proti nebu pa nadaljuje, govoreč: »Tam gori prebiva kralj, kateri edini ima oblast, in mogočno roko, da zamore razporediti oblake, burjo razgnati. Njega moraš ljubiti, se ga bati, ga hvaliti in moliti, on namreč daje kraljem krone in oblast. — To pač so lepe besede iz ust mogočnega kralja; bile so pa tudi kraljiču najboljši dobiček, ki si ga je za vselaj iz lova domov donesel.

Ljubi Bog in vsemogočna Božja roka mu je vedno v spomin in pred očmi.

Tudi jaz sem vam danes v slabem načrtu pokazal Božjo roko Jezusa Kristusa, ki jo je položil na reveža — gluhega mutca — ter ga ozdravil. Razložil sem vam, da božja roka vlada ves svet, vlada črez bolnike in še celo črez mrliča. Ta božja roka je skrita v zakramentu sv. Rešnjega Telesa; ona piše naše korake; naše molitve, naše obnašanje, naše grehe in dobra dela. O ljubi Jezus! stegni svojo božjo roko, blagoslovi nas in naše bolnike, da ti, kakor pokorni otroci, zvesto služimo. Amen. Simon Gaberc.

2. Kdaj mora človek molčati in kdaj govoriti.

In razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril. Mark. 7, 35.

Ko je naš božji Zveličar ozdravil gluhega in mutastega, je poprej gluhi in mutasti človek ne le dobro slišal ampak tudi prav govoril; zakaj tako piše sv. evangelist Marko: *In razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril.* Te besede: *Je prav govoril* pa ne pomenijo le samo tega, da je ozdravljeni človek razločno in umevno govoril, ampak da je svoj jezik tudi znal prav rabiti, t. j. da je v pravem času molčal in v pravem času govoril. Pa to je prav redka reč, da bi ljudje znali svoj jezik prav rabiti. Veliko jih govori, kadar bi imeli molčati, in veliko jih molči, kadar bi imeli govoriti. In koliko izmed nas je pač tako srečnih, da bi jim njih vest prav nič ne očitala, da bi se bili s svojim jezikom kaj zoper Boga ali svojega bližnjega pregrešili? Oh, grehi z jezikom storjeni, so tako pogostni in mnogoteri, da se človek posebno lahko z njimi pregreši, in zato trdijo tudi cerkveni učeniiki vseh časov, da je o teh grehih posebno potrebno večkrat kristjanom govoriti. Zategadelj hočem tudi jaz vam danes nekoliko govoriti o pravi rabi jezika, in sicer vam I. povedati, kdaj ne smemo govoriti, ampak moramo molčati, in II. kdaj moramo govoriti in ne molčati. Govoriti hočem v imenu Jezusa in Marije.

V življenju svetnikov se bere o dveh velikih božjih služabnikih ali svetnikih, pri katerih je, dasiravno je njih drugo truplo strohnelo, vendar jezik ostal vedno nestrohljiv, in ta dva svetnika sta: sv. Janez Nepomučan in sv. Anton Paduanski. Sv. Janeza Nepomučana jezik po smrti ni strohnel in ostane še vedno nestrohljiv, ker je ta svetnik molčal takrat, kadar ni smel govoriti; in sv. Antona Paduanskega jezik ostane vedno nestrohljiv, ker je govoril, kadar je bilo potreba govoriti. Bog je hotel s tem očitno na znanje dati, kako zvesto sta njemu ta dva svetnika s svojim jezikom služila, in nas učiti, da naj se tudi mi varujemo govoriti takrat, kadar ni prav, kadar bi imeli molčati, in da naj govorimo takrat, kadar je treba govoriti in ne molčati.

a) Kdaj tedaj ne smemo s svojim jezikom govoriti, ampak molčati? Govoriti ne smemo, kadar bi s svojim jezikom ter govorjenjem napravili kaj hudega, in storili kak greh. O koliko hudega vendar napravi hudoben in nebrzdan jezik! Vojska, kuga in lakota toliko hudega ne naredijo,

kolikor hudoben jezik na svetu nesreče stori. Nezavarovan in neukroten jezik je kakor nebrzdan konj, in kakor ladija brez krmila in človeku gotovo nesrečo napravi. Sveti apostol Jakob posebno štiri vrste nesreče našteva, ki jih hudoben jezik napravlja; on pravi:

1. *Jezik je sicer majhen ud, in vendar velike reči napravi. Glejte, majhen ogenj velik gojzd žasgá, (3, 5).* Tako dela jezik prilizovalcev, ki nečimurne in ošabne ljudi hvali in jih s tem še bolj nečimurne in napuhnjene dela. Tako dela jezik obrekovalcev, ki grehe svojega bližnjega večje dela, kakor so v resnici, ali pa o svojem bližnjem govori hudobije, katerih bližnji še storil ni. In koliko žalosti in britkosti s tem napravi svojemu bližnjemu, ker mu vzame dobro imé! — Kako velike reči napravi tudi lažniv jezik! Sveto resnico zaduši, hudičovo laž pa po svetu raznaša! Koliko strašno lažnivih jezikov je med nami, in koliko hudega so taki jeziki napravili! — Ena sama razžaljiva beseda — koliko krega, prepira in zmerjanja dostikrat napravi! — Koliko pohujšanja napravi umazano in nesramno govorjenje! — Jezik podpihuje mirne zakonske, ter dela prepire med njimi; hudoben jezik dela sovraštvo med sosedi. Zares majhen ud je jezik, in vendar kako velike reči napravlja!

2. Dalje pravi sv. Jakob: *Tudi jezik je ogenj, zapopadek hudobije* in sicer zato, ker od ene strani napolnjuje ves svet s svojo hudobijo: vsa mesta, vse trge, vse vasi, vse hiše, vsa pota, vse njive in travnike, in še celo cerkve, hiše Božje, ker po vseh teh krajih ljudje z jezikom mnogoterno grešijo; od druge strani pa je jezik vzrok skoraj vseh grehov: z jezikom se namreč naredi največ grehov, kakor: preklinjevanje, rotenje krive prisega, ustudno govorjenje, obrekovanje, laži itd., ali pa se z jezikom ljudje v greh zapeljujejo, n. pr. v nesramna dela, v pretepe, tatvine itd.; z jezikom se hudobije zagovarjajo in izgovarjajo. Hudoben jezik napada in zaničuje Boga samega, Marijo Devico, angelje, svetnike, pobožne ljudi, še najrajše pa božje namestnike ali duhovne, hudobni jezik napada in preklinja vse stvari, ter zaničuje in hudobni jezik napada božjo besedo, sv. zakramente, križanega Jezusa in vsako drugo še tako sveto reč, ker jezik uči vsako hudobijo.

3. *Jezik, pravi dalje sv. apostol Jakob, je postavljen med našimi udi, kateri ognjusi vse telo, ker človeka zavoljo njegovega preklinjevanja, ustudnega govorjenja, pogostega krega in prepira in zmerjanja pripravi ob dobro ime in ob vso veljavo, ter ga*

stori zaničljivega, kakor ogenj počrni in s smradom napolnuje vse, kar koli je obžgal, kakor lahko vidite na pogoriščih.

4. Pa še več, zakaj hudoben jezik *zažge* — po besedah sv. Jakoba — *tek našega življenja, vnet od pekla*. Jezik namreč toliko premore, da s svojim govorjenjem lahko vsega človeka za vse njegovo življenje popači, tako da v njem vse strasti goré, zlasti, če jezik peklu služi in ga satan vodi. Ta nesreča le prevelikokrat ostroke zadene, ki že v svojih mladih letih pridejo med pohujšljive ljudi, ali pa še celo od svojih lastnih starišev prejmejo napačna vodila ali nauke in se tako popačijo za vse svoje žive dni.

Glejte, koliko hudega vendar napravlja hudoben jezik, ako ga človek nič ne brzda, in ako ga satan vodi! V vseh teh okoliščinah, v katerih bi se z jezikom lahko hudo pregrešili, ne smemo govoriti, ampak molčati. Premišljujmo večkrat Jezusove besede: *Povem vam, da od vsake prazne besede bote enkrat odgovor dajali na sodnji dan*. Oh, kaj bo z nami, ko po navadi govorimo, kadar bi imeli molčati?

b) Kdaj pa vendar ne smemo molčati, ampak govoriti? Sploh rečem, da takrat moramo govoriti in ne molčati, kadar zahteva božja čast, naš lasten dušni in telesni blagor in blagor našega bližnjega. Tako n. pr. mi vaši duhovni pastirji ne smemo molčati, ampak moramo oznanovati vam božjo besedo, priporočevati vam lepe krščanske čednosti, grajati pregrehe in hudobije, odkrivati vam brezdna in kazati vam časno in večno nesrečo, v katero vas bodo pripeljale vaše pregrehe; o vsem tem moramo govoriti, naj bo komu prav ali ne prav. Sicer se s tem mnogim zamerimo, vendar gorjé nam, ko bi molčali, ker potem bi bili, po besedah preroka Izajja, podobni mutastim psom, ki ne znajo lajati.

Ne bodite mutasti pa tudi vi stariši, gospodarji in gospodinje in vsi predpostavljeni, ako vidite, da se pri vaših otrokih, družini in podložnih slabo godi. Povzdignite svoj glas, ki ste čuvarji svojih podložnih, in ne bodite podobni mutastim psom, ki ne znajo lajati. Učite, kličite in svarite, naj bo priložno ali nepriložno, in gorjé vam, če molčite, ker bo Bog iz vaših rok terjal duše vaših podložnih. — Ne bodite mutasti, tovariši in tovaršice, znanci in prijatelji, kadar vidite, da vaš bližnji slabo živi, ali je v nevarnosti v kak velik greh pasti. Posvarite in prosite ga, da naj se varuje nesreče, naj reši svojo dušo; če pa sami nič ne opravite,

povejte predpostavljenim in prosite jih, naj pomagajo, naj odvrnejo nesrečo, dokler ni zamujeno. Tako bote rešili duše svojega brata in sestre. Ne bodite mutasti, kadar slišite hudobno govorjenje zoper našo sveto vero, zoper papeža in duhovne, zoper sveto čistost, zoper dobro ime svojega bližnjega, ter dajte na znanje z eno ali drugo besedo, da ni prav tako govoriti. — Ne bodite mutasti tudi v ozir službe božje, marveč služite Bogu s svojim jezikom v molitvah in svetih pesmih, da bote vredni kdaj prepevati Bogu večno čast in hvalo. Ne molčite, ampak govorite, kadar morete bližnjemu z jezikom kaj dobrega storiti, n. pr. nevednega podučiti, žalostnega potolažiti, slabotnega pokrepčati, dvomljivcu prav svetovati itd.

In tako ste danes slišali, kaj se pravi *prav govoriti*, namreč: molčati, kadar ne smemo spregovoriti, da bi z jezikom ne grešili, in govoriti takrat, kadar je treba govoriti. — O blagor mu, kateri se s svojim jezikom ni pregrešil; zakaj *on* je po besedah sv. apostela Jakoba *popoln mož*; zakaj če se v govorjenju varuje greha, se gotovo tolikanj bolj varuje v drugih rečeh greha. Zato sklenem svoj današnji govor z besedami sv. pisma: *Kdor hoče* (v svoji duši) *veselo življenje imeti, in videti dobre dni, naj svoj jezik hudega varuje in njegova usta naj ne govoré krivice.* (I. Pet. 3, 10.) Amen.

J. Kerčon.

Praznik Marijinega vnebovzetja.

Marija — mati milosti.

Češčena bodi, kraljica mati milosti.
Cerkvena molitev.

Ni ga z lepa med nami, kateremu ne bi bila znana molitvica: *Češčena bodi kraljica, mati milosti*; ni ga, kateri nebi večkrat skoz leto, bodi si v cerkvi ali doma to molitvico in s temi besedami častil in pozdravljal prečisto Devico Marijo, mogočno kraljico nebes in zemlje. Če ravno je pa ta molitvica vedno sveta in lepa in primerna češčenju in poveličevanju prečiste Device in matere Božje Marije, spodobi se vendar le posebno današnji dan, dragi kristjani, da s pravim živim veseljem prav iz globočine srca pozdravimo prečisto Devico Marijo s prelepimi besedami: *Češčena bodi kraljica, mati milosti!*

Ravno praznik, ki ga današnji dan slovesno praznuje sv. katoliška cerkev, nam stavlja pred oči Marijo kot kraljico nebes in zemlje. Današnji dan namreč obhajamo spomin častitljivega vnebovzetja prečiste Device Marije; današnji dan je pred svetom skrita in reyna Devica bila povzdignjena nad vse vrste angelov, arhangelov in nebeških duhov, današnji dan je ona posajena na sedež blizo prestola presvetega troedinega Boga, sprejela iz rok svojega Božjega sina kraljevo krono, s tem pa tudi kraljevo čast, kraljevo oblast, kateri se klanjajo in kateri služijo neštevilne trume presrečnih prebivalcev v nebesih, kateri se imajo podvreči in klanjati vsi stanovi in vsa ljudstya na zemlji; današnji dan so prav za prav se popolnoma spolnile besede Marije Device, s katerimi je ona sama v preroškem duhu prepevala svojo hišo, ko je rekla: *Ozrl se je na ponižnost svoje dekle, povzdignil je ponižne; odslej me bodo srečno imenovali vsi narodi*, zakaj z današnjim dnevom, z dnevom svojega častitljivega vnebovzetja je postala Marija kraljica nebes in zemlje.

Po vsi pravici te tedaj, o mogočna kraljica nebes in zemlje, zavoljo take tvoje imenitne časti in oblasti današnji dan povečuje vesoljni katoliški svet; po vsi pravici mi o taki tvoji kraljevi časti in oblasti razodevamo svoje prisrčno veselje; in to naše veselje je toliko večje, ker si ti, češčena kraljica, tudi naša ljuba, naša milostna mati.

Kristjani! kako tolažilna, kako veselja polna je pač ta resnica, da Marija, ki jo danes vidimo povzdignjeno nad vse trume nebeških prebivalcev kot kraljico nebes in zemlje, je naša mati. Kot kraljica je ona dosti mogočna, da nam more pomagati, kot mati je ona dosti milostna in ima trdno voljo in trdno skrb, da nam pomaga. Kako močno mora tedaj biti tudi naše zaupanje, kadar koli se v eni ali drugi zadevi obrnemo k Mariji Devici. In ravno, da bo naše zaupanje do prečiste Device Marije vselej, kaderkoli se njej približamo, trdno, živo in stanovitno, hočemo danes premisliti Marijo kot kraljico nebes in zemlje, in kot našo mater. Rečem torej: *Marija, kot kraljica je dosti mogočna, Marija, ko naša mati je dosti dobra, milostna in usmiljena*, ona nam torej more in hoče pomagati v naših pravih potrebah in nadlogah.

Ti pa, češčena in presveta kraljica nebes in zemlje! obrni svoje milostne oči na nas, da tudi mi moremo odpreti svoje oči in svoje srce, da spoznamo tebe kot mogočno kraljico in usmiljeno

mater, in da te ljubimo s pravim otročjim zaupanjem do zadnjega zdihljeja svojega življenja!

1. Če pravim, da je Marija, kraljica nebes in zemlje dosti mogočna, ne mislim in ne smem nič drugega reči, kakor le tó, da ima Marija med vsemi angelji in svetniki Božjimi največjo veljavo pri troedinem Bogu, da tedaj njene želje in njene prošnje za nas revne grešnike več zamorejo pri Bogu, kakor želje in prošnje vseh drugih svetnikov in prijateljev božjih. Marijo mogočno tedaj imenujemo nebeško kraljico le zató, ker ona s svojimi željami in prošnjami vse zamore pri Bogu, ne pa zató, kakor da bi ona sama mogla po sebi nam deliti milosti in dobrote, katerih potrebujemo. Zakaj: Jezus Kristus sam je, kakor nas uči sv. vera, naš edini srednik in odrešenik, on sam je, brez katerega po njegovih lastnih besedah *nič nismo in nič ne zamoremo* (Jan. 15, 5), pri njem samo je vir ali studenec vseh milosti, vseh dobrot vsega življenja. Zató pa tudi po nauku sv. katoliške cerkve, pri litanijah matere Božje nikoli ne pravimo: Sveta Marija, sveta mati Božja! usliši nas, usmili se nas, ampak: prosi za nas!

Marija nam tedaj svojo mogočno pomoč posebno s tem skazuje, da ona za nas prosi in da po njeni prošnji se nas Bog najpopred in najložej usmili in jo gotovo usliši, kadar mu ona zavoljo nas razodeva svoje želje in prošnje. — In zares: Če Bog s posebnim dopadanjem sprejema prošnje, ki mu jih izročajo angeli in svetniki, zvesti njegovi prijatelji v našem imenu: ali je pač mogoče misliti, da bo on kaj odrekel tisti, nad katero je on imel vedno svoje posebno dopadajenje, njej je naznanil po angelu Gabrielu, katero da jo je izvolil v nevesto sv. Duha in v mater svojega edinorojenega sina, nazadnje pa povzdignil nad vse vrste zveličanih duhov? Ravno za tó, ker je Marija povzdignjena na najvišjo stopnjo nebeškega zveličanja, ravno zato, ker ona kot kraljica vseh angelov in svetnikov sedi najbližje pri prestolu troedinega Boga: ravno zato imajo tudi njene prošnje in zahtevanja narvečjo veljavo in moč pred Bogom tako, da ne morejo ostati brez sadu in brez uslišanja. Saj tudi v svojem nebeškem veličanstvu kot kraljica nebes ostane Marija to, kar je bila od začetka svojega življenja, namreč: preljuba hči Boga očeta, predraga izvoljena nevesta sv. Duha in prečastita mati večnega Sina božjega. In ali bo pač Bog oče svoji preljubi hčeri, ali bo sv. Duh svoji predragi nevesti, ali bo Sin božji svoji prečastiti materi, ali bo troedini Bog

kaj odreči zamogel tisti, kateri se uklanjajo kot svoji kraljici zveličani prebivalci nebes?

Če je sin Božji, naš Gospod Jezus Kristus, ves čas svojega življenja na zemlji svojo mater, prečisto Devico, Marijo spoštoval in to spoštovanje ravno s tem skazoval, da jej je bil pokoren in da je natanko spolnoval njene želje; ali bo pač ravno ta sin božji zdaj, ko sedi na desnici Boga očeta, svoje spoštovanje in svojo pokorščino odpovedal ravno tisti svoji materi, katero je postavil nad vse, kar je v nebesih in na zemlji, in katero je venčal s krono kraljeve časti in oblasti? O nikakor! — Kakor je tedaj res in gotovo, da naš gospod Jezus Kristus Marijo tudi v nebesih ljubi kot svojo mater in spoštuje, tako je tudi res, da on to svoje spoštovanje ravno s tem skazuje, da ji je pokoren, da ji ne odreče, kar ga prosi, ampak da njene prošnje radovoljno sprejme in usliši in tako voljo preljube svoje matere spolnuje.

Pa ne samo iz spoštovanja, ampak tudi iz hvaležnosti do svoje matere Marije ne more njen božji sin vnemar puščati in zavreči njene prošnje in zahtevanja, zakaj ravno s tem se ji on narlepše hvaležnega skaže, da njene goreče želje in prošnje sprejema in usliši in tako njeno čast pred vsemi v nebesih in na zemlji poveljuje.

Po vsi pravici pravimo tedaj, ljubi moji kristjani! kadar molimo litanije Matere Božje: Devica mogočna! za nas Boga prosi! — Mogočna je namreč zato, ker njene prošnje imajo največjo veljavo pri troedinem Bogu, mogočna zato, ker njene prošnje, njene želje, njen božji sin naš gospod Jezus Kristus sprejema in spolnuje vedno z otročjim spoštovanjem, z otročjo ljubeznijo in hvaležnostjo, mogočna zato, ko pri njej je pomoč najbolj gotovo, ko ona najpred in najbolj gotovo more pomagati.

Zato pa tudi po vsi pravici sveti učeni ki Marijo imenujejo vodotok, po katerem se vse milosti in dobrote izlivajo iz studenca večne milosti Božje na nas; zakaj, kakor sv. Alfonz Ligvori naravnost pravi, Bog noče nam kaj podariti drugače, kakor da prejemamo njegove darove iz rok Marije, nebeške kraljice. Lahko je tedaj smel sv. Bernard presveto Devico Marijo nagovoriti z lepimi besedami: Spomni se, premila Devica, da še nikdar ni bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen, ki je pod tvoje varstvo pribežal, tebe pomoči prosil in se tvoji prošnji priporočal.

Kdo bo pač po vsem tem, dragi v Kristusu, hotel dvomiti, ali je Marija, nebeška kraljica v stanu, ali zamore ona nam po-

magati. Kdo se ne bi hotel s polnim, trdnim in stanovitim zupanjem približati k tako mogočni kraljici v svojih stiskah in nadlogah? Zlasti ker Marija ni samo mogočna kraljica ampak tudi naša dobrotljiva, naša usmiljena mati.

2. Svojo mater imenujemo Marijo, ker naš je nekako na duhovni način porodila, ker je kakor svojega sina na križu, tako tudi sama sebe pod križem darovala Bogu nebeškemu očetu za odrešenje nas vseh; Mater jo imenujemo zató, ker nas je njeni sin Jezus Kristus pred svojo smrtjo na križu z ljubljenim učencem Janezom vred njeni materini ljubezni izročil z besedami: *Sin, glej svojo mater!* Svojo mater imenujemo Marijo zató, ker smo po sv. krstu postali bratje njenega pravega edinorojenega sina Jezusa Kristusa. Mati tedaj nas vseh je po vsi pravici prečista devica, nebeška kraljica Marija; njeni materini skrbi in ljubezni smo mi vsi izročeni. In to skrb, to ljubezen presvete naše matere Marije — kdo je pač v stanu prav občutiti in zapopasti? Če že ve navadne matere nimate večje skrbi, kakor da dajete svojim otrokom, česar potrebujejo, in da jih te ali une nevarnosti varujete, če že tebi krščanska mati skrb do svojega otroka, posebno kadar zbolí, ne da miru in počitka ne po dnevu ne po noči, če se ti tvoj otrok v tej ali oni bolečini tako smili, da njegove bolečine navadno sama bolj čutiš, kakor otrok tvoj, če te srce boli in močno boli, ko bi mu rada pomagala in mu nemoreš pomagati: kako skrbljivo, kako usmiljeno, kako ljubezni polno mora pač biti srce tiste deviške matere, katere srcé je meč bolečin prebodil, ko je iz prečiste ljubezni do nas svojega preljubega, svojega presvetega sina darovala nebeškemu očetu na križu!

In to ljubezni polno, to usmiljeno srce naše matere Marije ni strohnelo v grobu, se pa tudi ni ohladilo v nebeških višavah, ampak to materino srce bije še vedno za nas in bije toliko močnejši, kolikor bolj Marija ravno ko presrečna kraljica nebes in zemlje pozna revščino svojih otrok na zemlji in kolikor bolj goreče ona želi, da bi se mi njeni otroci, udeležili njene neizmerne sreče v nebesih. Kako skrbna, kako pripravna mora tedaj ona biti, se nas usmiliti, naše želje, naše prošnje svojemu Božjemu sinu priporočati in tako v naših stiskah in nadlogah nam pomagati!

Pa, kar ne smemo nikakor prezreti, dragi v Kristusu, pripravna je presveta naša mati Marija pomagati nam vedno le v takih stiskah in potrebah, po katerih mi v resnici, namreč na duši in za večnost moremo postati nesrečni. Kar pa zadene

naše zgolj časne stiske in nadloge, je njena volja popolnoma zedinjena z voljo in previdnostjo presvete modrosti Božje. Časne stiske, nadloge, kakor n. pr. bolezen, suša, povodenj, pomanjkanje i. t. d. so, kakor vam je dobro znano, navadno šibe neskončne dobrote božje, s katerimi On enega in drugega ali pa tudi ljudstvo sploh tepe in opominja, da naj se odvrne od pota ošabnosti in lakomnosti, od pota pregrehe in krivice in se zopet povrne na pot pravice, na pot čednosti in bogaboječnosti. Kadarkoli tedaj v takih stiskah in potrebah zdihujemo k svoji materi Mariji, nebeški kraljici, da se nas usmili, ne smemo terjati, da moramo biti koj uslišani; zakaj če je taka nadloga potrebna za dušni prid marsikaterega iz med nas, tudi Marija, ki je vedno udana v presveto voljo Božjo, tej Božji volji in previdnosti ne more nasprotovati. Če tedaj v takih zgolj časnih in pozemeljskih rečeh ne dosežemo tega, kar želimo doseči po prošnjah Marije, moramo spoznati, da to, kar zahtevamo, ne služi v naš pravi prid, v našo pravo srečo, da tedaj tudi Marija nam kaj takega noče in ne more vselej izprositi. Pri vsem tem pa naše prošnje k Devici Mariji niso nikoli prazne in zastonj; zakaj če tudi ne dosežemo ravno tega, kar želimo, zadobimo vsaj po prošnji Marije tisto moč in tisti mir srca, po katerem zamoremo lažej udani ostati v Božjo voljo; tako, da brez kake milosti nobeden ne pride od nje, katerikoli se približa s pravim trdnim zaupanjem k njej, mogočni kraljici nebes in zemlje, k njej dobrotljivi in usmiljeni materi zapuščenih Evinih otrok.

In kdo je pač v stanu naštetih vse tiste, ki so po njeni prošnji zadobili spoznanje prave vere, spreobrnjenje svojega življenja, mir vesti in srca, tolažbo v britkosti, rešenje v tej ali uni nevarnosti in sploh neskončno veliko dobrot na duši in na telesu.

Izmed vseh teh naj omenim h koncu le eno prigodbo, ki je toliko bolj zanimiva, ker sega skoro v naše čase in zadeva moža znanega vesoljnemu svetu, prejšnjega sv. očeta namreč, papeža Pija IX. V njegovih mladih letih je sv. očeta nadlegovala huda bolezen, ki jo božjast imenujemo. Ta bolezen je bila za našega Pija toliko huji nesreča, kolikor bolj so že v svojih otročjih letih hrepeneli po duhovnem stanu, v katerega pa niso mogli sprejeti biti ravno zavoljo božjastne bolezni, katere jih nobeden zdravnik ni mogel rešiti. Edino zaupanje stavijo na zadnje le na Marijo prečisto devico in polni trdnega zaupanja se podajo v njeno cerkev v mesto, ki se mu pravi Loreto. In glejte! od tistega časa, ko so se iz cerkve domu vrnili, je zginila božjast, sprejeti so bili v duhovni stan in božja previdnost jih je postavila na najvišjo stopnjo časti in oblasti na zemlji.

O da bi tudi mi v vseh svojih, posebno dušnih nadlogah se bližali s trdnim zaupanjem, pa tudi s popolnoma udanostjo v Božjo voljo tisti, katera kot kraljica nebes je dosti možgna, kot naša mati pa dosti usmiljena in pripravljena nam pomagati. — Da, Marija! s trdnim in stanovitnim zaupanjem hočemo v prihodnje v vseh svojih stiskah in nadlogah k tebi se bližati in k tebi klicati, kakor tudi zdaj k tebi kličemo: Češčena bodi kraljica! Mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena! K tebi upijemo zapuščeni Evini otroci, k tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Oh obrni torej naša pomočnica svoje milostljive oči v nas, in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa, o milostljiva, dobrotljiva, o sladka devica Marija, Amen!

Dr. L. Vončina.

Dvanajsta nedelja po binkoštih.

I. Kdo skuša Boga?

Nek učenik postave je vstal, kateri ga skuša, in reče: Učenik! kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil?
Luk. 10, 25.

1. Da je bil Sin Božji skušan od hudobnega duha, nam pripoveduje evangelij prve postne nedelje. Pa ne samo od hudobnega duha, temuč tudi od ljudi je bil Jezus skušan, zgled za to imamo v današnjem evangeliju. Zmed Judov se vzdigne eden pismarjev ter bolj iz zlobnosti kakor pa iz vedoželjnosti Jezusa vpraša: *Kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil?* To je res storil, da bi ga skušal; prav iz zvijače, da bi ga tako pred ljudstvom osramotil, ker je menil in upal, da mu na to preimenitno vprašanje ne bo mogel primerno odgovoriti. Ker pa je Zveličar kot pravi Bog poznal prekanjenost zlobnega pismarja, zato mu je drugo modro vprašanje zastavil, na katero si je moral sam odgovoriti: *Kaj je v postavi pisano, kako bereš?* Gospod mu je hotel reči: Ti se imaš za učenika postave, za razlagalca sv. pisma, moraš torej sam vedeti, kaj je potrebno v dosego večnega življenja. Tako je modrost Zveličarjeva osramotila zvijačnost in hudobijo pismarjevo.

2. Pa ko se nam studi tolika zlobnost hinavskih farizejev, ki celó verovali niso v božanstvo Jezusovo, ne bi smeli pozabiti na to, da tudi kristijani, ki verujejo v Sinu Božjega, na tak način

žalijo Zveličarja. Tudi verniki skušajo Gospoda Boga; in kakor takrat skušnjavci Jezusovi niso bile osebe izmed preprostega ljudstva, cestninarji ali očitni grešniki, marveč farizeji, ki so sebe za boljše imeli kakor druge, tako tudi zdaj Boga večkrat skušajo tisti kristijani, ki se imajo v primeri z drugimi za pobožnejše. Kako pa in s čem skušajo Boga? bote vprašali. To, glejte, se zgodi v rečeh, ki se tičejo: a) časnega blagra, b) dušnega zveličanja.

Iz tega premišljevanja bote sprevideli, če ste že kedaj Boga skušali.

I. Kaj se pravi Boga skušati? Boga skušati se pravi, kaj govoriti ali storiti, s čemur se brez opravičenega vzroka zahteva, da bi Bog dal dokaz za katero izmed svojih popolnosti; ko se izvanredna pomoč pričakuje od Boga, po kateri bi se Božja vsemogočnost, modrost... ali katera druga lastnost spričala. Kdor od Boga kaj pričakuje, kar Bog ne more spolniti, ako noče nehati biti pravičen, moder, dobrotljiv... tisti skuša Boga. Ako mi v časnih ali večnih, v duhovnih ali telesnih, v pozemeljskih in nebeških zadevah zanemarjamo natorne, predpisane pripomočke in ne storimo, kolikor je v naši moči, temveč prepustimo lenobno vse delovanju Božjemu, potem skušamo Boga. Po nekaterih zgledih nam bo to še bolj jasno.

Ozrivo se na svoje časne zadeve! Nahajajo se ljudje — in se imajo še za dobre kristjane, — ki želijo na svetu srečo najti in si primerno službo dobiti; ali nočejo se poprijeti za to potrebnih naukov, nočejo se resnobno učiti rokodelstva, obrti, razumnega kupčijstva, poljedelstva i. t. d. Najlepša leta mladosti, ko je človekov um in spomin posebno veder in sprejemljiv za razne vednosti, zapravljajo s pohajkovanjem; mesto da bi si prizadevali za prihodnost, da bi si v gotovem stanu pošteno prislužili kruh, vse kar Bogu prepustě. Mislijo, da bodo brez truda imeli dovolj vsega posvetnega. Ali se to ne pravi Boga skušati? Ali bi ne bilo to zoper čast Božjo, da bi on, kakor ti zahtevajo, podpiral lenobo in lahkomišljenost? Ali ni Bog zapovedal, da naj človek v potu svojega obraza služi in jé svoj kruh; ali bi Gospod svoji lastni postavi ne nasprotoval, če bi jim tiste predrzne želje spolnoval?

Nekateri ljudje nočejo v dobrih dnevih, ko bi lahko delali in imajo dovolj dela, misliti na slabe čase, ki bi utegnili priti;

nočejo varčevati, nočejo na stran devati kakih grošev, akoravno bi to lahko storili; vse, kar zaslužijo, sproti zapravijo. Ako jih kdo opominja k varčnosti in skromnosti, dokler so še zdravi in čvrsti, imajo koj kak izgovor na jeziku: Jaz vso skrb za prihodnost Bogu prepustim, saj on še ptice pod nebom živi, ki ne sejejo in ne žanjejo i. t. d. Res Gospod ptice, ki nimajo pameti, niti moči zaslužiti si svoj živež, preživi, ali človeku je dal um in moči, da lahko dela, si zasluži in prihrani. Kdor pride brez svojega zadolženja v stisko, naj zaupa v Boga, naj se nanj zanaša; kdor pa v prevelikem zaupanju na Božjo dobrotljivost zapravlja in trati, kar bi moral spravljati za slabejše čase, tisti ne zaupa v Boga, ampak ga skuša.

Marsikateri stariši bi imeli radi dobre ubogljive otroke, molijo celó, da bi jim Bog dal veselje doživeti nad otroci, ali sami ne skrbe za dobro odgojo ter jim celó grde zglede dajejo s pregrešnim življenjem, s kregom, kletvijo, pretepavanjem, s pijančevanjem i. t. d. Ali tudi oni ne skušajo Boga?

Marsikateri zakonski, ki žive v nesrečnem zakonu, prosijo Boga za mir in zastopnost v hiši, ali nobeden si ne prizadeva, da bi mir postal, nobeden ne popusti svoje trmoglavosti, nobeden noče molčati, nobeden potrpeti, za vsako malenkost že pride zbadljiva beseda iz ust — in pri tem za lepo slogo prositi, ali se to ne pravi Boga skušati? — Nekateri prosijo za blagoslov Božji pri gospodarstvu, pa sami nočejo pridno delati, ne varčni biti, ali celó po krivični poti skupaj spravljajo blago, ali prepusté vso skrb le najetim poslom in delavcem — to se pravi Boga skušati. — Marsikateri bi rad zdrav ostal, prosi Boga za zdravje; pri tem pa zmiraj slabi svoje telesne moči z nezmernim ali razuzdanim življenjem; — ali se to ne pravi Boga skušati? Ako želi bolnik ozdraveti, pa v nevarni svoji bolezni nič noče slišati o zdravih, jih noče rabiti, temuč pričakuje od Boga izvanredne pomoči, tak ne časti Boga, marveč ga skuša.

Vsi bote torej pritrdili, da se pravi Boga skušati, če kdo od njega pričakuje v navadnem življenju, brez potrebe in pravega vzroka čudeža, t. j. nečesa, kar presega natorni red in moči. Ako bi n. pr. kdo iz stolpa, namesto da bi šel po stopnicah, brez vroka in potrebe skočil čez lino zanašaje se, da ga bo Bog obvaroval, ali bi tak ne skušal Boga, ker od njega brez potrebe pričakuje čudeža? Pa tudi vsi tisti, o katerih sem dozdaj govoril, pričakujejo od Boga čudežev. Zoper natorni

red, tedaj čudež bi bil, če bi kdo, ki z nezmernim in strastnim življenjem telo slabi, hotel zdrav in čvrst ostati. Zoper natorni red, čudež bi bil, če bi pri slabem, zapravljivem gospodarstvu sreča cvetela; čudež bi bil, če bi otroci v kljub slabi vzgoji in pohujšljivim zgledom pobožni ostali; čudež, če bi zapravljivec slednjič ne trpel pomanjkanja; čudež, popolno nesprotje bi bilo, če bi med prepirljivimi zakonskimi vladala zastopnost in mir. Vsi, ki kaj takega od Boga pričakujejo, hočejo čudež od njega, ga skušajo.

Pomagaj si sam, in pomagal ti bo Bog — je resničen pregovor, ki pomeni: Bog tistim pomaga, kateri sami sebi z zaupanjem nanj skušajo pomagati; on blagoslovi prizadevanje, trud človekov; lenobe, potrate on ne podpira, ne blagoslovi. Človek mora vse, kar je v njegovi moči, storiti, in kar on ne premore, tega sme od Božje pomoči pričakovati. »Moli in delaj« — je zlato pravilo, ako kočeš doseči časni blagor, moli z zaupanjem in delaj z marljivostjo, kakor pravi sv. Anzelm, tako zaupljivo moli, kakor bi Bog vse moral storili, in tako neutrudno delaj, kakor bi bilo vse odvisno od tvoje pridnosti. Le potem, ako homo sami neumorno delovali za svoj telesni in časni blagor, posluževali se natornih pomočkov in neomahljivo v Boga zaupali, se bodo spolnile besede Modr. (1, 2): *Tisti najdejo Gospoda, kateri ga ne skušajo, razodeva se tistim, kateri vanj verujejo.* Ako pri vseh svojih časnik zadevah na gospoda ne pozabimo in z vernim srcem iščemo njegove pomoči, potem nas bo gotovo oblagodaril.

II. Kakor v časnih in pozemeljskih zadevah, tako mnogi kristijani skušajo Boga tudi glede tega, kar se tiče njih dušnega zveličanja. — Kdor se hoče izveličati, mora svojo dušo grehov očistiti, ali jo pred njimi obvarovati, jo posvečevati in spopolnovati. Verska resnica je sicer, da ne moremo nič dobrega brez milosti božje za zveličanje storiti; brez nje si človek ne more duše očistiti, se grehov varovati in za nebesa kaj zasluznega storiti. Ali ravno tako je resnično, da zahteva milost božja naše sodelovanje. Zato piše sv. ap. Pavel (I. Kor. 15, 10): *Po milosti božji sem to, kar sem, in njegova milost v meni ni bila prazna, ampak sem več ko vsak njih delal; toda ne jaz, ampak milost božja z menoj.* Sv. Avguštin pa pravi: Bog, ki nas je brez nas vstvaril, nas noče izveličati brez našega sodelovanja.

Ali so pa tega prepričani tudi tisti kristijani, ki ne skrbijo za blagor svoje duše? Nečejo se varovati pred padcem v greh, prostovoljno ostanejo v bližnji priložnosti, in vendar menijo

biti brez greha, zanašaje se, da jih bo že Bog obvaroval. Živijo v slabih navadah in to spoznajo, pa menijo, da jim jih bo že Bog odvezel, akoravno se nočejo sami truditi. Taki ljudje hočejo, naj bi Bog tisti lepi modri red, katerega je postavil za delovanje svoje milosti, spreobrnil v ljubo njihovi lenobi. Pač se sme trditi, da taki Boga skušajo. Ali ne delajo, kakor skušnjavec, ki je rekel Jezusu: *Če si Sin Božji, skoči doli, saj stoji pisano: Angeli te bodo na rokah nosili, da s svojo nogo ob kamen ne zadeneš.* Kaj pa je Kristus odgovoril: *Pisano je: Ne skušaj gospoda svojega Boga!* (Mat. 4.) Če Kristus, kateremu služi 12 legijonov angelov in bi se bil s svojim božanstvom pri padcu obvaroval, če on imenuje to skušanje Boga: brez sile se v nevarnost postaviti in pričakovati čeznatorno moč, — kaj moramo potem o tistih kristijanih reči, ki nimajo toliko angelov v varstvo in toliko lastne moči za obvarovanje pred padcem, pa se vendar izpostavljajo v očitivne nevarnosti? — Kaj je reči o tistih kristijanih, ki sklepajo znanja z drugim spolom, ki sumljive družbe obiskujejo, na nevarne kraje hodijo, pa se zanašajo, da ne bodo greha storili, da jih bo Bog takorekoč s svojo roko nosil, da se ne bodo v blatu umazali, v ognju ne opekli, pri padcu se ne poškodovali na svoji duši? — Kaj je reči o tistih, ki spoznajo, da jih njihova strast jeze, maščevanja, napuha, zavida, nečistovanja pahne v velike prestopke, ki tudi molijo, da bi jih Bog rešil te sramotne sužnosti, ki si pa nočejo sile delati, da bi jih zatrli? — Kaj je reči o tistih, ki bero škodljive, pohujšljive knjige, časnike, pa vendar menijo, da ne bodo v svojem verskem prepričanju in v svoji vestnosti škode trpeli? — Kaj je reči o tistih, ki trdovratno v velikih grehah živé in pokoro vedno odlašajo, zanašaje se na božje usmiljenje? Brez dvoma se sme tudi o teh reči, da skušajo Boga. Gospod nam je sicer obljubil svoje varstvo in svojo milost; pa le, ako se ne bomo predrzno podajali v nevarnosti; a kdor pa te ljubi ter jih išče, meneč, da ne bo svoji duši škodoval, tisti Boga skuša in on se tudi v njih pogubi.

Vsak se sicer pogubljenja boji, se želi zveličati ter upa priti v nebesa. Ali če opazujemo življenje mnogoterih, moramo reči, da celó s tem hrepenenjem skušajo Boga. Pa kako, bo marsikdo vprašal?

Zato, ker jim manjka resnobnega delovanja in vjsovanja za nebesa. Menijo, da jih bo le milost božja vzdignila proti nebesom, kakor ognjeni voz preroka Elija. Molijo: *Pridi*

*k nam tvoje kraljestvo, a sami nočejo iti proti Božjemu kraljestvu. Takim je dobro v spomin poklicati naslednjo prikazen. Sv. Janez piše v skr. raz. (21): Videl sem sveto mesto, novi Jeruzalem, priti z neba od Boga. In angel me je vzdignil v duhu na veliko in visoko goro, in mi je pokazal sveto mesto Jeruzalem, katero je iz nebes od Boga prišlo. Ta prikazen nam predočuje veliko resnico in resnoben opomin. Nebeški Jeruzalem torej ni prišel prav na ravno zemljo, temveč na visoko goro, tjekaj je moral sv. Janez v duhu in od tam še-le je občudoval krasoto svetega mesta. Bog nam je sicer svoje kraljestvo po Odrešeniku približal, a mi moramo iti vrh gore, moramo splezati na vrhunec čednosti in popolnosti, ako hočemo dospeti v kraljestvo Božje. Koliko truda pa in težav mora popotnik prestati, preden pride vrh goré! To pa, glejte, mora tudi kristijan posnemati, ako hoče, da se bo njegova duša radovala v sv. nebesih. Zveličar sam (Mat. 11, 12.) mu to naznani, rekoč: *Nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni ga potegnejo nase.* Tedaj trudu, delu, žrtvam se mora kristijan podvreči, svoje strasti zatirati, telo krotiti, marsikaj dopuščenega si odreči, svoje misli, želje, besede, djanja . . . po Božjih postavah vravnati. Toliko borenja je potreba. Le same misli, želje in zdihljeji po nebesih, nekateri očenaši, katere raztreseno opravljáš, nekoliko miloščine, ki jo deliš z godrnjanjem, semtertje mlačno prejemanje sv. zakramentov le iz navade . . . to ti ne bo odprlo nebeških vrat. Kdor se na tako lahkoten način misli zveličati, tisti se zelo moti in skuša Boga.*

K sklepu se vprašajmo: Ali nismo morda kedaj glede svojega časnega ali pa večnega blagra skušali Gospoda Boga? Žalibog, da kristijan celó pod pretvezo zupanja svojega gospoda skuša, kolikorkrat pričakuje namreč časnih ali večnih blagrov, telesnih ali dušnih dobrot, ne da bi se sam zanje pobrinil in potrudil. Boga skušati pa ni majhen greh. To razvidimo iz velike kazni, katero je Bog nanj postavil. Veliko Izraelcev je skušalo Gospoda v puščavi, nejevoljni so bili zavoljo daljnega, brezvspešnega in težavnega potovanja, misleč, da jim Bog več noče pomagati. (4, Moz. 4—6.) Zato je poslal nad nje strupene kače, ki so jih s svojim pikom umorile. Vse ljudstvo se je bilo naveličalo hoje po puščavi, je skušalo Boga, dvomeč nad njegovo dobrotljivostjo in zvestobo, in v kazen nobeden tistih ni prišel v obljubljeno deželo. — Tako tudi noben kristjan ne bo

prišel v obljubljeni domovino nebeško, kateri Boga skuša, t. j. kateri od njega pričakuje večnega zveličanja — brez lastnega truda in vojske. Prosimo torej Gospoda za njegovo sv. milost in neprenehano pomoč, a storimo tudi, kar je v naši moči, da si časne zadeve dobro uravnamo in svoje duše zveličamo. Amen.

A. Žlogar.

2. Usmiljenje do bližnjega.

Pojdi in stori ti tako. Luk. 10, 37.

V današnjem sv. evangeliju hvali Zveličar Samarijana, ker je usmiljenje skazal človeku, ki je na poti iz Jeruzalema proti Jerihi padel med razbojnike, ki so ga obropali in z ranami obdali ter šli in ga na pol mrtvega popustili. Popisovaje Samarijanovo daljno skrb za ponesrečenca ga pa Jezus ne le ne hvali, temveč njegovo usmiljeno ravnanje ž njim tudi nam vsakemu v zgled stavi, rekoč: *Pojdi in stori ti tako.* Ta zgled Samarijanov torej tudi mi posnemajmo, in zagadatelj premišljujmo danes ob kratkem njegovo usmiljenje do bližnjega.

Ko so roparji tega človeka na poti iz Jeruzalema v Jeriho napadli, ga obropali, ranili in na pol mrtvega na poti popustili, primerilo se je, pravi Kristus, da je nek duhovnik šel po tisti poti, in ga je videl in memo šel. Ravno tako tudi nek levit, ko je prišel na tisto mesto in ga je videl, je memo šel. Oba sta ostala mrzla in nihče se ga ni usmilil. Nek popotni Samarijan pa, nevernik, s katerimi judje še niti občevati niso hoteli, ko je prišel do njega in ga je videl, se mu je v srce zasmilil. Pristopil je in mu obvezal rane, olja in vina vanje vlivši, in ga je posadil na svoje živinče, ter peljal do gostilnice in ga oskrbel. — Duhovnik kakor levit sta bila iz vrste farizejev, ki so učili jude, da so le ljudje njih rodu in njih vere njih bližnjiki, ne pa tudi drugi rodovi in drugoverci. Od kod se je pa ta neverni Samarijan naučil ljubezni in usmiljenja do revnega bližnjika? Glejte, to je storil vsled tiste natorne postave, katero je Bog sam zapisal v vsako človeško srce, ki človeka nagiba k usmiljenju in k pomoči, če vidi ptujo nesrečo in nadlogo.

Kristijani! kako sramotilen zgled nam daje ta neverni Samarijan! Mi vsi se spoznavamo med seboj bratje, ali vsaj prijatelji in znanci po natori, po rodu in po veri. Iz naukov sv. vere

vemo, da ljubezen in usmiljenje, katero skažemo domačinom ali ptujcem v njih revii in potrebi, skažemo Kristusu samemu, ker nam pri sodbi enkrat poreče: *Lačen sem bil in ste me nasitili, žejen sem bil in ste me napojili, nag sem bil in ste me oblekli, ptujec sem bil in ste me pod streho vzeli.* — Resnično vam povem, kar ste storili svojemu najmanjšemu bratu, to ste meni storili. Zapoved Božja nam veleva: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.* Mi vemo, da je ljubezen do bližnjega posebno znamenje Jezusovih učencev, kakor jim je sam rekel: *Na tem vas bodo ljudje spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj.* Mi vemo, da bomo le tedaj pred sodnjim stolom Božjim našli usmiljenje, če bomo tudi mi usmiljenje skazovali svojim bratom, in vendar koliko jih je med kristijani, ki jih usmiljeni, neverni Samarijan osramoti! Marsikdo se v svojih stiskah in potrebah zateče k svojim sorodnikom, pri njih iskaje tolažbe in pomoči. Pa — kaj se zgodi? Mesto tolažbe in pomoči najde trde in zabavljive besede, ali se mu celo vrata pokažejo in veliko je že, če gredo tiho mimo njega, kakor uni duhovnik ali levit. Kak drug, ki ga je velika nesreča zadela, ki mu je blago v hlevu pocepalo ali je pogorel in nima kruha ne za bolno ženo, ne za lačne otroke in mu upniki žugajo pregnati ga iz pod strehe in od domačega ognjišča, obrne se s prošnjo na znance in sosede; a mesto pomoči je odpoden s pikrimi in osornimi besedami, vsi se izgovarjajo, da se imajo dovolj boriti s svojimi potrebščinami in da tudi njim Bog nič ne meče z nebes. Vsi ti so enaki bratomorecu Kajnu, ki je tudi Bogu odgovoril: *Sem mar jaz varuh svojega brata?* Tako so govorili in se izgovarjali in še sedaj govore in se izgovarjajo vsi trdosrčni skopuhi in oderuhi, ki so plačilo za svojo skopost prejeli v peklju. Če bi bil torej usmiljeni Samarijan tudi tako mislil in storil, kaj bi se bilo zgodilo s človekom, ki je pobit ležal na poti? Kajne, poginiti bi bil moral v svoji krvi, in Samarijanu ne bi mu bil mogel Kristus dati pohvale zaradi njegovega usmiljenja.

In kaj se zgodi še dandanes pri trdosrčnih in neusmiljenih ljudeh, ki zapirajo svoje srce in svoja ušesa prošnjam ubožcev, ki jih prosijo koščeka kruha ali ponošene stare obleke? Siromak gre žalosten iz pred njih praga in ne prosi mu blagoslova, pač pa prekletstvo z nebes, in pravični in vsevedoči Bog zapisuje njih dela neusmiljenja v bukve pogubljenja, ali jih kaznuje že na tem svetu z mnogoterimi nesrečami, z boleznimi ali z zgodnjo nesrečno smrtjo, najhujša kazen pa je ta, kakor sv. apostol Jakob pravi,

da sodba brez usmiljenja čaka tega, kdor usmiljenja ni skazal. (2). To je skusil bogatin v sv. evangeliju, ki je med tem, ko je sam dobro jedel, pil in se gostil, ubogega Lazarja pustil v ranah pred vratmi stradati in mu še drobtin ni privoščil, ki so padale od njegove mize. Toda zaradi svojega neusmiljenja in nevere, pravi sv. Avguštin, je bil ta bogatin pokopan v pekel. Če pa Bog že tiste tako grozovito kaznuje, ki so trdosrčni in neusmiljeni do bližnjega, kaj imajo od njega pričakovati še le tisti, ki z zmirjanjem in s kletvami sujejo ubožce od svojih vrat? *Sodba brez usmiljenja čaka tega, kdor usmiljenja ni skazal.* (Jak. 2.)

Zatorej, kristijani moji! ne bodimo iz današnjega zgleda le s tem zadovoljni, da bi blago in usmiljeno srce tega Samarija, ne le hvalili in občudovali, ampak posnemajmo ga v dejanju in v resnici, kajti k temu nas spodbada Jezusovo povelje, rekoč: *Pojdi in tudi ti tako stori! — Karkoli ste storili najmanjšemu iz med svojih bratov, to ste meni storili! In blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli!* Amen.

M. Torcar.

Trinajsta nedelja po binkoštih.

Ljubezen do Boga.

Nobeden se ni našel, da bi se vrnil
in Bogu čast dal. Luk. 17, 18.

Med vsemi nadlogami jutranjih krajev je gotovo največja gobova bolezen. Velika nesreča za človeka je vsaka bolezen, vendar take hude bolezni skoraj ni, kakor je bila ravno gobova bolezen. Kri je bila vsa sprijena, koža vsa kakor ena krasta, udje so gnjili in padali proč. Smrad in nalezljivost te bolezni je bila tolika, da niso smeli bolniki ostati med drugimi ljudmi, temveč daleč proč so morali potikati se po samotah, brez pomoči, brez tolažbe, in le težko težko je kateri ozdravel. Kdor pa je ozdravl te grozovite bolezni, moral se je skazati duhovnom, da so odločili, je li že dovolj zdrav, da sme zopet med človeško družbo. Deset tacih siromakov nam omeni današnji evangelij, od vseh so bili zapuščeni in pozabljeni, nobenega upanja niso več imeli, le edino na Jezusa še so zaupali, o katerem so slišali, kako ljubeznjiv, dober in mo-

gočen da je. Ko so tedaj zvedeli, da ima priti v bližnjo vas, so prišli in od daleč stali ter klicali: *Jezus Sin Davidov! usmili se nss!* In ni bilo njih upanje prazno, ne zastoj njih prošnja. Mili Jezus se jih usmili in jih ozdravi s svojo vsegamogočnostjo vseh deset. Le to jim še naroči naj gredo in spolnijo, kar velevala postava: naj se skažejo judovskim duhovnom.

Preljubi poslušalci! kakor ta huda bolezen za telo, tako je tudi greh za dušo nevaren, škodljiv in nalezljiv; kako hitro se naleze in kako težko se ga je znebiti. Naleze ga mlad od starih, nedolžni od zapeljanih, naleze in razširja se po pohujšanju in zapeljevanju. Za ozdravljenje te bolezni je pa tudi le en pripomoček, le pri Jezusu je pomoč, kakor za gobove v evangeliju. Jezus jim je zapovedal, naj gredo in se skažejo duhovnom, tudi zdaj veli slednjemu grešniku, naj gre in se skaže duhovnu. V stari zavezi so imeli duhovni le to oblast, da so določili, je li že bolnik ozdravel ali ne, toliko da sme med družbo; ozdraviti pa bolnika niso mogli. Le duhovnom nove zaveze je Jezus dal oblast, ozdravljati dušno bolezen, grešnikom grehe odpuščati. Rekel jim je: *katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni.*

Ena reč pa se je Jezusu posebno mila zdela, ta namreč, da se je en sam prišel zahvalit, čeravno jih je bil deset ozdravil, res je bila to grda nehvaležnost. In take nehvaležnosti je še danes veliko. Mi prosimo Boga dežja, in nam ga da. Kadar nas pa on prosi poboljšanja, ga mi ne poslušamo. Mi ga prosimo zdravja, in nam je zopet da; on nas pa opominja k pokori, mi se ne zmenimo za to. Da, to je največji greh, to je največja nehvaležnost, da kristjani tistega ne ljubijo, ki je vse ljubezni vreden; to je največja nesreča, da se On — sama ljubezen — najmanj ljubi. Ali ni tedaj treba, da govorim o ljubezni do Boga? Da, to bom tudi storil danes z Božjo pomočjo.

Ali smo dolžni Boga ljubiti? Če ima človek rad kaj lepega in dobrega, ali ne bo Boga ljubil, ki je najlepši in najboljši, ki je sama dobrota in lepota. Če človek ljubi svojega dobrotnika, če otrok ljubi svoje stariše, ali mar Boga ne bomo ljubili, ki je največji dobrotnik, najboljši oče?

Da moramo Boga ljubiti, tega mi sedaj ni treba doka-zovati, to že vsak sam ve in čuti; sv. pismo pa naravnost pravi: *Kdor ne ljubi, ostane v smrti.*

Ali drugo imenitno vprašanje je: Če moramo že kristjani Gospoda svojega Boga ljubiti, če je to naša prva dolžnost, kako mu naj pokažemo to ljubezen, kako naj ljubimo Boga?

1. Kako skazujemo ljubezen do Boga?

A. S tem, da spolnujemo njegove zapovedi. Kristus sam pravi pri sv. Janezu (14, 21.): *Kdor moje zapovedi vé in spolnuje, ta je, ki me ljubi.*

Ali ljubi tisti otrok stariše, ki sicer pravi, da jih ljubi, pa jih noče ubogati? Tak otrok je lažnik. V dejanju kaže vse drugače, kakor govori z jezikom. Tak lažnik je pa tudi vsak kristijan, ki ob nedeljah in praznikih moli dejanje ljubezni, ko pravi: O moj Bog! Ljubim te nad vse . . . potem pa še v nedeljo in med tednom dela to, kar Bog sovraži. Ljubi moji: Bog je noskončno svet; on hoče in ljubi vse dobro in sovraži vse hudo. Ako njega ljubimo, moramo tudi ljubiti, kar on ljubi — čednost; sovražiti kar on sovraži — greh, vsak greh.

Bog je naš najboljši oče. On nam le to zapoveduje, kar ve, da nam je koristno k zveličanju, le to prepoveduje, kar nam je škodljivo, posebno — greh. Ako smo njegovi dobri otroci, bomo tudi delali, kar nam zapoveduje, in opuščali, kar nam prepoveduje.

Kdor se greha varuje, tisti ljubi Boga. Pa ne dovolj varovati se enega ali drugega greha, vseh grehov se moramo varovati, ne samo očitnih, tudi skritih grehov.

B. Da Boga ljubimo, kažemo tudi s tem, da svojega bližnjega ljubimo. Druga zapoved je: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.* Na tem se najbolj spozna prava ljubezen. Če pa kdo svojega bližnjega ne ljubi, katerega vidi, kako bo Boga ljubil, katerega ne vidi. — In v tem obziru je silo žalostno med nami. Kako malo se pač kristjani, sosedje, bratje in sestre, sorodniki ljubijo med seboj! Iz tega pa tudi vidimo, kako malo je med nami prave ljubezni do Boga. Kaj pomaga če kdo še tako moli, daje miloščino, če pa svojega bližnjega sovraži. V takem ni ljubezni božje, tak je na duši mrtev.

2. In kakšna mora biti ta ljubezen do Boga? — Ljubezen do Boga mora biti čez vse velika, to se pravi: Boga moramo čez vse ljubiti, ali prav za prav, Boga samega moramo ljubiti. To se pa ne pravi, da bi kakšne druge stvari ne smeli ljubiti. Pač smemo ljubiti tudi stariše, brate, sestre itd., pa vse le zavoljo Boga. Kdor pa katerega domačih, ali kakšno drugo

stvar tako ljubi, da jo ne pusti, akoravno bi s tem Boga razžalil, tisti namestu Bogu izkazuje ljubezen zemljski stvari, tisti je kakor malikovavec.

Če Boga čez vse ljubimo, pravi sv. Ligorij, moramo pripravljene biti vse raji zapustiti, imetje in premoženje, čast in življenje, kakor pa Boga. Oče ima več otrok, rad bi jih dobro preskrbel, pa ima krivično blago, kaj mu je storiti? — Bog veli, krivico popraviti. Ako je ne popravi, ima otroke raji kot Boga. Zato pravi Jezus: *Kdor očeta, ali mater, ali brata, ali ženo, ali otroke ali svoje življenje bolj ljubi kot mene, ni mene vreden.* Kjer je prava ljubezen do Boga, tam ni godrnjanja, tam je potrpljenje, tam se vse voljno prestopi. V visoki pesmi je zapisano: *Ljubezen je močna kot smrt!* To se pravi, kakor se smrti nihče ne more vstaviti, tako prava ljubezen vse premaga. Prava ljubezen se v spolnjevanju svojih dolžnosti ne da vstrašiti z nobeno rečjo in tudi s mrtjo ne. Priča tega so nam mučeniki. Zato piše sv. Pavel: *Ne smrt, ne življenje, ne angeli, ne moči, in ne sedanje, ne prihodnje nas more ločiti od ljubezni božje.* Kaj pa mi? Mi sicer molimo: O moj Bog, ljubim te čez vse . . ., delamo pa drugače.

Ljubezen nam je tedaj potrebna, pa prava, resnična, stanovita ljubezen do Boga. Kjer je ljubezen, tam je milost, tam je življenje, kjer je ni, tam vse drugo nič ne zda, tam je dušna smrt. Zato piše sv. Pavel: *Zdaj pa ostanejo vera, upanje in ljubezen, to troje, največji med tem pa je ljubezen.* (I. Kor. 13.) In sv. Avguštin piše: Za večno življenje je dosti, da imaš ljubezen. Če imaš ljubezen, stori kar hočeš, koristilo bo za večno življenje. Z ljubeznijo kažemo Bogu svojo hvaležnost. Dušo in telo, življenje in zdravje, živež in obleko in vse, kar imamo, imamo od Boga. Za vse to smo mu dolžni hvalo. O da bi se pač Bogu nikdar ne bilo treba pritoževati nad nami, kakor se je pritožil nad nehvaležniki v današnjem sv. evangeliju, katerim je dal dar zdravja. Zato ljubimo Boga in zdihujmo večkrat k njemu: O, moj Bog, ti večna neskončna ljubezen, vžgi naša srca z ognjem svoje ljubezni, da bomo vedno ohranili v svojem srcu gorečo ljubezen proti Tvoji dobroti. Amen.

K. J.

Priložnostni govori.

Kako častimo sv. Lavrencija.

On je delil, dajal ubogim, njegova pravičnost ostane vekomaj.

II. Kor. 9, 9.

Vsaka večja soseska ima navadno svojo cerkvice, v katero se shaja molit Boga, in častit kakega svetnika, katerega si je izvolila za svojega zaupljivega varuha, pomočnika in priprošnjika. Mi smo se danes tukaj zbrali, da bi počastili sv. Lavrencija, kot svojega patrona. Kdo pa je bil sv. Lavrencij. Sveti Lavrencij je bil levit, t. j. služabnik altarja, pomagal je pri službi božji, pri delitvi sv. zakramentov, bil je služabnik cerkve, ter je cerkveno premoženje oskrboval, kratko, bil je služabnik božji! — O kaka lepa služba, ker Bogu služiti, se pravi kraljevati! Sv. Lavrencij je bil pa tudi mučenec, žgali so ga in cvrli na železnem ražnju, ker ni hotel zatajiti vere v Kristusa in izročiti krivičnikom cerkvenega premoženja. Kako lepo se podajo njemu besede sv. apostola, ki piše: *on je delil, dajal ubogim, njegova pravičnost ostane vekomaj.* — In sv. cerkev moli danes ob spominskem dnevu tega velicega svetnika, rekoč: Veselimo se, preljubi, v duhovnem veselju, in častimo zaradi presrečnega konca neomadežanega moža našega Gospoda, ki je čudapoln v svojih svetnikih, v katerih nam je zapustil pomoč in zgled, ter tako po vsem svetu poveličal svojo čast, ker je zažarela luč levitov od solnčnega izhoda do zahoda, tako da, kakor je bil nekda Jeruzalem poveličan s smrtjo sv. levita Štefana, je zaslovel Rim s smrtjo sv. Lavrencija! —

Kako pa moremo mi dostojno in vredno počastiti sv. Lavrencija? S tem, da ga posnemamo, in se mu priporočamo v priprošnje, ali ga na pomoč kličemo, vsaj pravi sv. cerkev, da nam je Bog v svetnikih zapustil pomočnike in zglede! Zatorej rečem tudi jaz za njo: a) posnemajmo sv. Lavrencija, in b) kličimo ga na pomoč, tako ga bomo prav častili! In ravno o tem hočem sedaj kaj več spregovoriti!

I. a) V čem tedaj posnemajmo sv. Lavrencija? Sv. Lavrencij je bil služabnik altarja. Tudi mi moremo, ako le hočemo, vsi postati služabniki altarja Gospodovega. Če imamo ljubezen, veselje, skrb za vse, kar spada k službi božji, če torej radi obiskujemo cerkve, če smo pobožni pri sv. maši in pridigi, sploh pri službi

božji; če radi kaj privržemo za popravo in olepšavo cerkev, smo služabniki cerkve (Gospodove. Kako grdo in sramotno je, rekel bi ne krščansko, če imajo v kakem kraju cerkev, za sveta opravila odločeno, grdo in nesnažno, da je vsemu prej podobna, kot cerkvi — hiši božji; kako grdo in pregrešno, če ljudje rajši po sencah, hišah in gostilnah posedajo in lenijo, kakor pa da bi vsaj ob nedeljah in praznikih prišli k službi božji! Vprašajte v tej zadevi sami sebe, če ste kaj podobni in če res kaj posnemate svojega patrona sv. Lavrencija?

b) Sv. Lavrencij je bil nadalje služabnik ubogih in je to službo kaj zvesto in z veseljem spolnoval. Da bi bil cerkveno premoženje rešil lakomnih in krivičnih rok, razdelil ga je med uboge. O sveta zvijača, to je prava varčnost, in skrb za denar! Kje se pa denar boljše naloži, kakor pri Bogu? In kdo ga pa posodi Bogu? Tisti, ki ga razdeli med uboge in za dobre namene! — Posnemajmo v tej zadevi sv. Lavrencija tudi mi. Svet nam ponuja od posojenega denarja po 4 ali 5 odstotkov, Bog pa daje stotere obresti, in vrh tega še nebesa! —

c) Sv. Lavrencij je bil pa tudi mučenec. Bil je na ražnju žgan in pečen. Pa ljubezen božja je bila tako močna v njem, da je komaj občutil vročino ognja. V tem nam je sv. Lavrencij živ zgled trpečih duš v vicah, ter vseh bolnikov in trpinov, ki morajo prenašati in trpeti hude in pekoče telesne bolečine; pa tudi njim se bodo zmanjšale, če Boga zares ljubijo.

Vem, da marsikdo, ki sliši pripovedovati kaj iz življenja svetnikov, ves malosrčen sam pri sebi pravi: Kdo bi pač mogel posnemati ostro življenje svetnikov, ki so zapustili vse, kar so imeli, ter se podali v puščave in samote, in se trdo postili, strašno pokorili, mučili, ali pa se pustili mučiti? Res je, dragi! da nam sv. cerkev marsikaj pripoveduje o silno ostrem življenju svetnikov, o njihovem prečudnem zatajevanju in mrtvenju samega sebe; toda nikar ne mislite, da smo zavezani posnemati vse, kar slišimo ali beremo v svetniškem življenju. Sv. Bernard pravi gledé posnemanja svetnikov to-le: V življenju svetih Kristusovih bojevalcev in zmagovalcev nahajamo nekaj, kar moramo le občudovati, in nekaj, kar moramo pridno posnemati. Nenavadne reči nad svetniki n. pr. čudeže, katere so delali, zamaknjenosti, katere so imeli, razodenja, katera so dobivali itd., tacih reči nam ne gré posnemati, da svojega zveličanja ne postavljamo v nevarnost. V tej zadevi je takó, kakor če bi bili mi povabljeni h kaki

bogati mizi, na kateri se ne pograša raznovrstnih in najdražjih jedil. Pa to ni vse za vsacega, ker bi lahko obolel; ampak pameten človek si izbere, kar mu je tečno. Življenje svetnikov ni družega, kot bogato obložena miza lepih čednosti, čudnih skrivnosti, znamenj in razodenj, po katerih vseh ne sme sleherni hrepneti, da ne pride slednjič še ob to, kar je prejel, kakor uči modri Sirah (3, 22.): *Nikar ne išči, kar je zate previsocega*; vse jedi niso za vsacega! Žlahrne so sicer, pa ne za vsacega! Če pa prav pogledaš, boš našel na mizi svetnikov pred seboj dosti resnobe, nega zatajevanja, raznovrstne zglede svetosti, razne pobožnosti in poglobitve čednosti: to smeš vzeti in vživati v svoje zveličanje, in ni se ti bati, da bi zaradi tega bil predrzen! Sveta cerkev nam nenavadne prikazni in dela iz ostrega življenja svetnikov stavi le radi tega pred oči, da bi osramotila našo mlačnost in lenobo, in prazne izgovore tistih, ki pravijo, da nam vera zapoveduje pretežavne reči, katerih ni moč spolnovati. Življenje svetnikov nam pa nasprotno spričuje, da kristjan more z božjo pomočjo še več storiti, kakor je zapovedanega! Če so torej tako neznano ostro živeti mogli svetniki, ki so bili ljudje, kakor mi, kdo izmed nas bi se potem še smel izgovarjati, da ne more spolnovati svetih božjih zapovedi?

Nadalje vam pa tudi povem, da se nam tudi treba ni podvreči tolikim nenavadnim ostrostim, kakor jih vidimo nad nekaterimi svetniki, ker se tudi brez vseh teh ostrosti moremo posvetiti in zveličati. — Veliko je svetnikov, kateri so ubogim razdali vse svoje premoženje, in so živeli v zadovoljnem uboštvu; nasprotno pa se jih je tudi veliko posvetilo, vendar so imeli veliko premoženje, ker so bili ubogi v duhu, kakor: Job, Abraham, Izak, Jakob, egiptovski Jožef v stari zavezi, sv. Ludovik, kralj francoski, sv. Štefan, kralj ogrski in drugi v novi zavezi. Veliko svetnikov je, ki so iz ljubezni do sv. čistosti živeli v vednem devištvu; pa je zopet veliko družih, ki so se v zakonskem stanu posvetili in zveličali. Da ob kratkem povem: nikakor ni potrebno zaradi bogoljubnega življenja in zveličanja se udajati posebnim ostrostim in nenavadnemu zatajevanju, temveč dosti je, da človek dolžnosti svojega stanu zvesto opravlja po božji volji in zaradi Boga. Ni treba se umikati v puščavo ali samoto, treba pa je se varovati slabih tovarišij in se ogibati zapeljivostim sveta! Ni ravno potrebno obsoditi se v vedno molčanje, treba pa je varovati se jezikanja, opravljanja in obre-

kovanja, preklinjevanja, nespodobnega in pohujšljivega govorjenja! Ni treba razdati vsega svojega premoženja, treba pa je varovati se, da ne navezujemo preveč svojega srca nanj; da se po krivici skup ne spravlja, da se neizmerno ne vživa! Ni treba nositi nenavadnih spokornih oblačil, treba pa je, da se nihče ne nosi nad svoj stan, da ni prevzet, nečimeren, in da je sramežljiv v noši! Ni treba se bičati do krvavega, ali da bi se dal peči, žgati ali creti na ražnju, kakor sv. Lavrencij, treba pa je krotiti svoje počutke, zatirati hudo poželjenje, ter zmerno in trezno živeti. — Nenavadne ostrości so res svetnikom pomagale do večje popolnosti in na višjo stopinjo svetosti, pri vsem tem pa za dosego zveličanja niso neobhodno potrebne, tudi brez njih nam je moč se zveličati. In če so pa svetniki z božjo pomočjo storili tako težke reči, zakaj bi pa ti kristjan ne storil kaj lažjega, vsaj ti je na ponudbo ravno tista pomoč in milost božja, kakor je podpirala svetnike?

Iz vsega se vidi, da nam je mogoče svetnike posnemati, in da jih ravno s tem posebno častimo, če jih prav posnemamo! Zatorej kliče sv. apostol Pavel Korinčanom (I. 4, 16.): *Prosim vas tedaj, bodite moji posnemalci, kakor sem jaz posnemalec Kristusov!* Da bomo pa lažje svetnike posnemali, jih je treba za pomoč prositi, in s tem jih tudi častimo.

II. Res je, da mi smemo kar naravnost Boga za pomoč prositi, da bi nam dal, kar potrebujemo za dušo in telo, zakaj vsaj Bog ni, kakor kak pozemeljski kralj, ki ne pusti pred-se vsacega človeka, in ki tirja, da mu ljudje po služabnikih na znanje dajejo, kar potrebujejo. Pri Bogu vsega tega treba ni. K Bogu se more vsak človek kar sam zateči, naj je še tolikanj reven ali zaničevan. Bog je vedno pripravljen poslušati ga in tudi uslišati, ako ga prav prosi, in tacih reči prosi, ki so mu res v blagor in zveličanje. Toda pri vsem tem pa vendar ni napačno, temveč še dobro in koristno, če kličemo svetnike na pomoč, da bi tudi oni podpirali naše prošnje.

Če je dopuščeno in koristno, in celo v sv. pismu potrjeno, da se živim ljudem priporočujemo, da bi nam pomagali s svojo molitvijo; zakaj bi pa ne bilo dobro priporočevati se za pomoč svetnikom, ki so v veliko tesnejši zvezi z Bogom, kakor pa ljudje na zemlji, če so tudi še tako pobožni? In ravno tako izročevanje in priporočevanje svetnikom je znamenje našega češčenja in zupanja do svetnikov!

Vtegnil bi pa kdo radovedno vprašati: ali pa svetniki, ki niso vsevedni, vedó zakaj jih prosimo? Svetniki vedó to, ker jim Bog to na znanje daje, in ravno zato ni potreba, da bi morali biti vsevedni. Tudi ni treba, da bi vedeli vse, zadosti je, da vedó to, kar nje zadeva, to pa vedó od Boga, ker vidijo in gledajo v Boga. Zato pravi sv. Tomaž: kaj bi neki ne videli tisti, ki gledajo Njega, ki vse vidi? Sv. Gregor pa pravi: Kako bi neki oni ne vedeli, ker je njihova vednost dopolnjena po Njem, ki vse vé? Svetniki so v nebeškem veličastvu veliko popolnejši, kakor so bili, dokler so živeli na zemlji. Bog pa je svojim svetnikom v časih že tu na zemlji čudoma odprl dušne oči, da so videli, česar nihče drugi ni mogel videti. Opomnim le na preroke stare zaveze, ali na sv. Pavla v novi zavezi, in na razodenja, katera je dobival. Če je pa Bog svojim zvestim služabnikom že tukaj na zemlji dal tako obilno znanje, in toliko nenavadno vednost, koliko obilnejše mora biti še le njihovo znanje in večja njihova vednost sedaj, ko so pri Njem, ter iz oči v oči gledajo Njega, ki vse vidi in vé!

Kako se čutijo svetniki počeščeni z našimi priprošnjami, vidi se najbolj iz premnogih zgledov, v katerih se očitno spozna, da so bile naše priporočitve za njihovo pomoč uslišane. Izmed mnogo svetopisemskih in svetnih zgledov omenim samo enega.

Leta 912 so divji Ogrri pridrli v Flandrijo. Menihi Lobeškega samostana so bežali pred njimi iz svojih stanic ter vzeli seboj svetinje sv. Urzmara, nekdanjega opata njihovega samostana, in so se umaknili na bližnji holmec, kjer so se za silo vtaborili. Toda razdivjani Ogrri so drli za njimi. Menihi vidijo, da se sami nikakor ne morejo rešiti, kličejo na ves glas na pomoč Boga in sv. Urzmara, rekoč: Gospod, usmili se nas! Sv. Urzmar, prosi za nas! — In glejte! Bog jih je uslišal na priprošnjo sv. Urzmara. Nebo se kar nagloma zagrne v oblake, in izpod zatemnelega neba se vlije tolika ploha, da sovražniki zaradi hudega vremena menihom ne le niso mogli blizo priti, temveč jih opade še toliki strah, da kar hitro proč zbežé!

Kdo pa bi zamogel naštetih vse zglede, zlasti zglede o Materi božji, iz katerih se vidi, kolikokrat so že svetniki na pomoč klicani pomagali nam ubogim zemljanom? Vse to spričuje, da svetnike s tem prav častimo, če jih na pomoč kličemo!

Kristjani! častimo tedaj tudi mi svetnike s tem, da posnemamo njihovo življenje, in da se jim priporočamo v pomoč. Zlasti pa častimo Marijo, potem pa svoje patrone, in patrona svoje soseske,

sv. Lavrencija. Posnemajmo ga kot vnetega služabnika altarja in ubogih, in kot mučenca! Kličimo ga na pomoč v vseh potrebah, zlasti pa v dušnih zadevah, kakor ga kliče tudi sv. cerkev na pomoč v svojih molitvah, rekoč: Daj nam te prosimo, o Gospod! pogasiti ogenj naših pregreh, kakor si dal sv. Lavrenciju premagati ogenj groznih muk! Amen.

Andr. Šimenec.

Iskrice.

Snujmo marijanske kongregacije!

Sicer se je brez mene unelo zadnji čas precej veliko zanimanje za kongregacije in vem, da bi se tudi v bodoče brez mene unemalo. Vendar bi rad nekoliko pripomogel, da bi se to zanimanje hitreje in močnejše razširilo, ker sem prepričan, kakó lepa in sila važna reč je to — kongregacije.

Zató opuščam danes nadaljevanje svojih »misli« in razpravljam takoj nekoliko natančneje to v zadnjič obdelavano poglavje »Posvetimo ljudstvo!« spadajočo točko.

Brez vsakega vvida takoj v začetku glasno izpovem svojo misel: Marijansko kongregacijo za mladeniče in dekleta naj bi osnovali v vsaki župniji, ali če se že ne da uvesti Marijanska kongregacija, naj bi se osnovala vsaj verska ali cerkvena družba za mladino.

Vsi vprek tožimo nad spačenostjo mladine. In po pravici. Toda kaj pomaga, ako pa ne storimo vsega mogočega, da bi se sprijenost kolikor se dá omejila? Glavno, če ne skoro edino sredstvo in upanje proti raščoči sprijenosti mladinski v naših dneh pa so take verske družbe.

Vemo namreč, ne le da je mladina sprijena, marveč tudi vzrok, odkod da to prihaja. Poleg zanemarjanja domače vzgoje in vnanjih slabih vplivov je zlasti šola, ki mladega človeka vse na drugo smer obrača, kakor na skrb za dušo. Šola, kakor je vsa inteligenca našega časa naturalistična, goji v otroku le naravo; nadnaravnega življenja ne pozna. Šola je velikanska rana na telesu naše države. In dokler veljajo za šolo sedanje postave, ki jih je Pij IX. naravnost imenoval »abominabiles«, imajo naši nasprotniki šolo v rokah, oni so »in possessione«, so na konju, njim zori pšenica, mi pa imamo pričakovati — slabšega in le še slabšega. Upanje pa, da bi se v kratkem času šola zopet pokristijanila, se

ne svita nikakršno. Šola ni naša, (to je verska), in ni; mi smo le tolerirani v njej, pa si ne moremo pomagati. — Tukaj pa — v verskih družbah — imamo polje, na katero nam ne more nihče braniti. Verske družbe za mladino so glavna pomoč proti brezverski šoli. Iz šole izpuščeno mladino, vjamemo v varno ograjo, kakor mlado odvezano žival; če bo ostala v verski družbi, ne bo zašla, ne bo podivjala. — Če nam sovražne sile našega časa kjer morejo kratijo prostost, rabimo jo vsaj tam, kjer jo moremo in smemo!

Sedaj se vse organizuje. Prav tako. Organizovane moči so močnejše, organizovano delo enotnejše in enostavnejše. Organizujmo ljudstvo — v prvi vrsti mladino — tudi za versko življenje! Naše moči bodo močnejše in delo bo enotnejše, pa tudi — vspešnejše.

Kateri duhovnik ne želi imeti dobre mladine? Kdo se ne žalosti, ali tudi ne jezi nad sprijeno? Kdo ni nevoljen nad grešnimi znanji, shajanji, ponočevanjem? Po pravici. Toda po toči je prepozno zvoniti in po dovršenem dejanju zastoj ropotati! Ali ni boljše, zabraniti greh, kakor pa storjenega obsojati?

Vem, da se dâ tudi brez takih družb mladina svariti pred vsemi grehi in pred nasledki grehov. Ali prašanje je, kaj več koristi, tako neurejeno, raztreseno pastirovanje mladine, ali urejeno, organizovano? kaj je lažje, gnati trumo živine po ozki poti — in ozka je pot, ki vodi v nebesa, pot nedolžnosti — gnati trumo živine pravim — navezano ali spuščeno? Koliko letanja bo imel revež, ki vodi spuščeno, pa mu bo še vse narobe šlo! Če bo spredaj, manjkalo ga bo zadaj; če bo z desne zavračal, uhajalo mu bo na levo. V organizovani družbi pa se udje navežejo, zavežejo se prostovoljno, hoditi po pravi poti, nositi jarem Gospodov. In ker si to radovoljno izberejo, ne čutijo takó teže bremena, nosijo je radi. Uni pa, ki se niso tako radovoljno podvrgli, nosijo je težko, in — ni pravega sadú kljub velikemu trudu. Da bodo hudobni mladeniči in sprijena dekleta po kongregacijah popolnoma izginila, seveda ne trdim; pa njih število se bo zmanjšalo, in če se bodo družbe trajno dobro vodile, vedno bolj zmanjševalo.

Glavno sredstvo zoper mladinske grehe je vedno bilo in je pogostno obhajilo. Priporočaj to stokrat; — pa brez družbe boš videl, koliko se bo prijelo, vsaj pri mladeničih! Tudi dobri se ne poprimejo, ker — ni navada. Ko pa je družba uvedena, zgodi se to takorekoč samó ob sebi, ker sedaj ne čakajo več drug drugega, kdo da bo prvi začel, marveč z združenimi močmi, potegnejo vsi naenkrat, strah je premagan, in staro slabo navado izpodrinila je nova dobra.

Seveda si duhovnik s priporočanjem pogostnega obhajila naloži breme pogostnega spovedovanja. Toda kakor je lažje k spovedi iti, če se večkrat gré, takó je tudi lažje spovedovati spove-

dence, ki večkrat prejemale ta zakrament. Zraven ima spovednik še veselo zavest, da je z večkratnim spovedovanjem mladim ljudem prihranil marsikak greh in morda pripomogel k ohranjenju krstne nedolžnosti.

Kdor torej zaresno želi imeti dobro mladino, osnuj si versko družbo za mladino! Kdor hoče učinek, mora hoteti tudi sredstva!

Ker se vsepovsodi organizuje, zahteva tudi versko življenje organizacije. Popolnoma pritrjujem svojemu prijatelju Tuhinju, ki je pisal v »Vencu« tako-le: »Kdo vé, koliko koristi Marijina družba v fari, mi bo pritrdil prav gotovo, če pravim: Nobeno kakršnokoli društvo ne pomaga reševati socialnega prašanja toliko, kolikor Marijina družba pod skrbnim vodstvom. Seveda s tem nisem zoper rečena društva (saj imamo pri nas tudi posojilnico in kmetijska zadruga se ravnokar ustanavlja), hočem le reči, da naj tisti, ki so v prvi vrsti dolžni skrbeti za večno srečo ljudstva, ne rabijo svojih moči samó za posvetna društva, ampak tudi za take svete družbe, kakor je družba Marijina.« Takó moj Tuhinjec. Da tudi jaz nisem zoper druga društva, mi ni treba zatrjevati. Trdim pa, da so stroge cerkvene družbe za nas najprimernejše in najboljše; za nas, pravim, ki nam pri vseh podjetjih mora biti konečni namen: razširjanje kraljestva Božjega in večna blaginja ljudstva. To kar pravi moj Tuhinjec o socialnem pomenu Marijinih družb, veljá zlasti o mladeniških. In tako smem reči: Marijine družbe so močan odpor proti socialni demokraciji.

Nasproti pa mi je dejal drug prijatelj, da so Marijine družbe sedaj »modeartikel«, hoteč mi s tem navesti prav moder ugovor zoper imenovane družbe. Recimo, da je res (no pa so marsikje že precej dolgo časa v modi), kaj pa za to? Ne, ravno za to, ker so »modeartikel«, ravnajmo se po modi in snujmo jih! Resnica in milost, hčerki Božji, sta sicer vedno nespremenljivi; ali oblika, v kateri se ljudem bližata, se lahko spreminja. In ravno tisto obliko, katera je sedaj v tem času ljudem najbolj prikupna, moramo izbrati. Ne bodimo vendar takó preprosti! Ali ne delajo takó tudi naši nasprotniki? To kar je ljudem prikupljivo, kar jih mika in draži, to ponujajo in vsiljujejo in — silovito napredujejo. . . . Prilagodimo se človeški naravi, kolikor se smemo! Prav zató, ker imajo Marijine družbe tudi vnanje slovesnosti, ki ugajajo naravi mladih ljudi: slovesen sprejem, skupno obhajilo, javen nastop, vabijo mlade ljudi, da se zaradi prikupljive oblike tudi dobre stvari same poprimejo. Ob enem pa so te vnanje slovesnosti najzdatnejše zdravilo, da se mladi ljudje otrasejo najsilnejšega tirana našega časa in najhujše coklje vsega dobrega, to je strahú pred ljudmi; dobé pa neki potreben ponos na čednost in krščansko življenje.

Lahko bi navedel še druge ugovore zoper te družbe in jih zavrnil, pa bi me predaleč zavleklo.

Še enega dokaj važnega vzroka za družbe ne morem zamolčati. Duhovniki imamo pri svojih trudih prepogosto prav malo vspeha, dosti pa bridkosti. Mladinske družbe pa, zlasti kongregacije, so stvar, ki napravlja dušnemu pastirju mnogo veselja. In to je tudi vzrok, ki ga ne gré zaničevati! Ko duhovnik v duhu pregleduje vrt svoje fare, tedaj vidi toliko trnja in kopriv, ki žalijo njegov pogled in srca naudajajo z otožnostjo in malosrčnostjo; ko pa njegovo oko zazre te dve najlepši cvetici svojega polja, tedaj kane kaplja tolažbe in upanja na njegovo srce. Ako ne verjamete, prašajte voditelje Marijinih družb, odgovorili vam bodo, da je res. Res je delo, pa je lahko; res je breme, pa je sladko. To je eno najlepših in najhvaležnejših del v pastirstvu. In to veselje je vredno, da si ga duhovnik sam sebi privošči!

Pravil in kakó naj se družbe vodijo, nimam namena razpravljati. Le eno reč zopet hočem omeniti, namreč, kolikokrat se zahtevaj pri mladeničih, — kar je glavna točka pravil — prejem sv. zakramentov? Po moji misli bi bilo za naše sedanje razmere malo preveč, ako se strogo zahteva vsak mesec. Pretiravati ne smemo! Pri vsem tem, da se ne strašimo truda, vendar ne smemo preobložiti sebe tako, da bi ne mogli trajno izhajati, in paziti moramo, da se mladina, vsled prenapetosti prehitro ne naveliča. Mislim, da naj se mladeničem pač priporoča vsakomesečno obhajilo, zahteva pa vsaj 6, morda 8 krat na leto. To je moja misel, zoper katero pa morda kdo kaj boljšega pové. »Iskrice« naj služijo tudi temu, da si svoja razna mnenja dopovemo, najboljše pa sprejmemo.

Ponavljam in poudarjam tole po mojih mislih veliko resnico: Šola ni naša in ne bo še naša. Mladina, izšla iz te šole, bo slabša in le še slabša. Mladina bo doraščala in ž njo bota naraščala brezbožnost in korupcija. To mirno gledati?... Ali kaj storiti? — Edino izdatni pomoček zoper to so verske mladinske družbe. To je edini pomoček zoper sprijenost mladine, tako je poudarjal letos 24. maja ob sestanku Marijinih družb na Brezjah tudi častiti gospod, ki je ustanovil prvo Marijansko kongregacijo na Kranjskem. Kdor hoče učinek, mora hoteti tudi sredstva. V tem pa tiči tudi velik kos socialnega in narodnega vprašanja. Sovražniki naše narodnosti hudó pritiskajo na nas. Le moralno-krepak narod jim bo mogel kljubovati. Tega nam bodo vzgajale naše verske družbe za mladino.

J. Kalan.